

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra církevních dějin a církevního práva

Teologické nauky

**Proměny tiskové prezentace českého salesiánského díla
ve 20. a 21. století**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Vít Hlinka, Th.D.

Olomouc 2023

Ing. Jan Görig

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem při tom jen uvedené prameny a literaturu.

V Olomouci dne 14. dubna 2023

Ing. Jan Görig

Rád bych poděkoval Mgr. Vítu Hlinkovi, Th.D., vedoucímu této diplomové práce, salesiánu Mgr. Petru Zelinkovi, Ph.D. za původní myšlenku směřující k této práci a Mgr. Vítu Němcovi, Ph.D. za veškeré konzultace k obsahu práce. Také bych rád poděkoval salesiánům z Domu Ignáce Stuchlého ve Fryštáku za umožnění přístupu ke komunitnímu a provinciálnímu archivu, ze kterých jsem čerpal při tvorbě práce. Také děkuji všem dalším za trpělivost v době, kdy jsem psal tuto práci.

Obsah

Úvod.....	7
1 Stručná historie oficiálního tiskového periodika českého salesiánského díla.....	9
2 Salesiánský věstník 1930-1940 a 1947-1948.....	12
2.1 Grafická podoba věstníku a struktura jednotlivých ročníků	13
2.2 Obsah Salesiánského věstníku	13
2.2.1 Zprávy z misí.....	13
2.2.2 Ze života, díla a pedagogiky Dona Boska	14
2.2.3 Ze salesiánských ústavů.....	15
2.2.4 Další témata	16
3 Salesiánská rodina 1991-2003.....	18
3.1 Ročník 1991.....	18
3.2 Grafická podoba Salesiánské rodiny.....	19
3.3 Obsah Salesiánské rodiny	20
3.3.1 Rozhovor.....	20
3.3.2 Misie.....	22
3.3.3 Zprávy ze salesiánského světa a provincie	22
3.3.4 Seriály.....	23
3.3.5 Další témata	26
3.3.6 Speciály.....	28
4 Salesiánský magazín 2004-2017.....	31
4.1 Grafická podoba Salesiánského magazínu	32
4.2 Obsah Salesiánského magazínu.....	32
4.2.1 Slovo redakce	33
4.2.2 Úvodník	34
4.2.3 Vychovávej jako Don Bosco.....	36
4.2.4 Téma	37

4.2.5	Rozhovor.....	38
4.2.6	Reportáž.....	43
4.2.7	Dopisy	45
4.2.8	Krátké zprávy a události.....	46
4.2.9	Recenze a ukázky z knih.....	47
4.2.10	Misie.....	48
4.2.11	Salesiánská rodina.....	49
4.2.12	Spiritualita.....	49
4.2.13	Svatost.....	50
4.2.14	Historie	51
4.2.15	Další rubriky.....	52
5	Salesiánský magazín 2018-2022.....	54
5.1	Grafická podoba Salesiánského magazínu.....	54
5.2	Obsah Salesiánského magazínu.....	54
5.2.1	Editorial.....	55
5.2.2	Úvodník	55
5.2.3	Misie, dobrovolnictví a Bulharsko.....	56
5.2.4	Salesiánská rodina	57
5.2.5	Rozhovor.....	59
5.2.6	Reportáž.....	60
5.2.7	Akce, události a zprávy.....	61
5.2.8	Výchova	61
5.2.9	Spiritualita, svědectví, hesla hlavního představeného.....	61
5.2.10	Pro děti.....	62
5.2.11	Křížovka a Hádanky Dona Foresty	62
5.2.12	Média	62
5.2.13	Recenze a ukázky z knih	63

5.2.14	Vzpomínky a výročí	63
6	Vývoj časopisu a jeho proměna v čase	64
	Závěr	70
	Seznam pramenů a literatury.....	72
	Prameny.....	72
	Literatura	72
	Internetové zdroje.....	73
	Přílohy.....	74
	Obrazové materiály	74

Úvod

Salesiáni Dona Boska jsou řeholní katolická kongregace věnující se výchově mládeže, zejména chudé a opuštěné. Oficiálně ji založil v roce 1859 italský kněz Giovanni Bosco.¹ Na území dnešní České republiky začali salesiáni působit v roce 1927, kdy zahájili provoz svého prvního domu v městečku Fryšták u Holešova.² Salesiánské dílo bylo typické svým rychlým růstem a k tomu potřebovalo velké množství financí. Jedním z prostředků pro šíření povědomí o díle a komunikaci se spolupracovníky a podporovateli je periodikum *Bollettino Salesiano* vydávané od roku 1877 v Turíně.³ Dnes je vydáváno v různých jazykových mutacích včetně české. Ta vznikla v roce 1930 a je tématem této práce.

Touto diplomovou prací navazujeme na svou bakalářskou práci *Počátky tiskové prezentace českého salesiánského díla ve třicátých letech 20. století*⁴, ve které se podrobně věnujeme počátkům vydávání oficiálního tiskového periodika českého salesiánského díla, včetně okolností vzniku, zodpovědných osob a porovnání s dalšími ročníky periodika v prvním desetiletí vydávání. V diplomové práci se věnujeme především dalším etapám vydávání tohoto periodika a snažíme se popsat kategorie článků a témata, kterými se periodikum v jednotlivých etapách zabývá.

Práci dělíme do šesti kapitol. Nejprve v první kapitole stručně představujeme historii vydávání české verze periodika. Soustředíme se zejména na důležité milníky a personální složení redakce.

V dalších kapitolách se věnujeme jednotlivým etapám vydávání periodika. V první z nich se věnujeme letům 1930-1940 a 1947-1948. I přes přerušení vydávání v letech 1941-1946 si dovoluujeme tuto etapu spojit, protože časopis vydával stejný redaktor beze zásadních změn v konceptu a obsahu. Kapitola o tomto období je zároveň nejstručnější, protože se této etapě věnujeme také ve výše uvedené bakalářské práci.

Ve třetí kapitole píšeme o období po pádu komunismu v roce 1989, kdy periodikum vycházelo od roku 1991 až do roku 2003 pod názvem *Salesiánská rodina*.

¹ SCHIÉLÉ, Robert: *Don Bosco*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. s. 34.

² ZELINKA, Petr: *Salesiáni Dona Boska – moderní řeholní kongregace v sekulární společnosti první Československé republiky (1918-1938)*. Olomouc, 2019. s. 122.

³ *Bollettino Salesiano Agosto 1877*. Dostupné na: <https://bollettinosalesiano.it/archivio/1877/187700.htm> [cit. 11. 4. 2023]

⁴ GÖRIG, Jan: *Počátky tiskové prezentace českého salesiánského díla ve třicátých letech 20. století*. Olomouc, 2020.

Ve čtvrté a páté kapitole se věnujeme obdobím 2004-2017 a 2018-2022, kdy se setkáváme s názvem *Salesiánský magazín*. I přesto, že v obou těchto obdobích mělo periodikum stejný název a po většinu času stejného šéfredaktora, je dělíme na dvě samostatná období. Činíme tak proto, že v roce 2018 nastala zásadní změna v koncepci časopisu a provedené změny byly natolik rozsáhlé, že si podle nás zaslouží samostatnou kapitolu.

V šesté kapitole se snažíme vystihnout vývoj periodika v jednotlivých etapách, pojmenovat hlavní témata a změny, které určovaly podobu časopisu v dané době a kontextu. V závěru práce pak stručně porovnáváme etapy vydávání periodika a identifikujeme jeho hlavní cíl v konkrétních etapách.

1 Stručná historie oficiálního tiskového periodika českého salesiánského díla

Salesiánský věstník byl vždy důležitým prostředkem pro šíření povědomí o salesiánském díle. I z toho důvodu se jedny z prvních informací o Donu Bosku a salesiánech dostaly na české území skrze salesiánský věstník, a to konkrétně prostřednictvím jeho francouzské verze. Tu odebírala Marie Riegrová, kolem jíž vznikaly první české knihy o Donu Boskovi, a které přispěly ke vzniku zájmu o příchod salesiánů do našich zemí.⁵

Velký zájem o vydávání českého salesiánského věstníku měli tuzemští propagátoři díla, zvláště P. Karel Klement a ThDr. Augustin Štancl, kteří sháněli finance potřebné pro zahájení díla a chlapce vhodné k tomu, aby se stali prvními českými salesiány.⁶ I přes silné požadavky po propagačním časopise v češtině a zmínky o něm v literatuře a dopisech, se zahájení jeho vydávání nepodařilo zrealizovat až do příchodu salesiánů do Fryštáku.⁷

První číslo salesiánského věstníku vyšlo v lednu 1930 pod názvem *Bl. Jan Bosko*. Název *Věstník českého salesiánského díla* byl použit pouze jako doplněk z důvodu snahy neprovokovat československé úřady v době, kdy ještě nebyla činnost kongregace na našem území schválena. Název *Věstník* se pak dostal do popředí až v roce 1933. Oficiálně byl v tiráži časopisu jako šéfredaktor uveden první český salesián P. Ignác Stuchlý⁸, ale ve skutečnosti byl skutečným autorem salesián koadjutor František Hlaváč.⁹ Místo vydávání časopisu se měnilo podle aktuálního umístění P. Stuchlého a koadjutora Hlaváče. Nejprve vydávali časopis ve Fryštáku a od roku 1936 v Ostravě. Časopis v této podobě vycházel až do konce roku 1940. Poté bylo jeho vydávání zakázáno.¹⁰

V poválečném období bylo vydávání časopisu obnoveno až na začátku roku 1947. Za časopis byl stále formálně zodpovědný P. Stuchlý a výkonným redaktorem byl i nadále koadjutor Hlaváč. Z počátku sídlila redakce časopisu v Brně a v únoru 1948 se přesunula do Prahy. Vydávání přetrvalo do října 1948, kdy vyšlo poslední číslo *Věstníku*.¹¹

⁵ MED, Oldřich: *Knihy víry*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1968. s. 2-3.

⁶ MED, Oldřich: *Paměti P. I. Stuchlého. Díl 1*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1989. s. 77-83.

⁷ Tamtéž, s. 123-124.

⁸ ZELINKA, Petr. (ed.): *Český Don Bosco*. 1. vyd. Praha: Portál, 2019. 96 s.

⁹ MED, Oldřich: *Paměti P. I. Stuchlého. Díl 2*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1989. s. 94.

¹⁰ PLANITA, Josef M. – SVOBODA, Michal: *Životní příběh salesiána koadjutora Františka Hlaváče*. Pro vnitřní potřebu SDB. s. 10-12.

¹¹ Tamtéž, s. 12-13.

Vzhledem k nucené likvidaci mužských řeholních řádů v dubnu 1950 a následnému životu salesiánů v ilegalitě¹² u nás věstník nadále nevycházel. I přesto se ale v tomto období můžeme setkat s časopisem stejného názvu. V archivu českých salesiánů najdeme ročníky 1953-1965 vydávané českými salesiány v exilu v Itálii. Z počátku vycházely tři čísla ročně a ke konci období již jen jedno. V tiráži byla jako zodpovědná osoba uveden P. Vítězslav Taťák, žijící v Turíně. Obsah byl velmi stručný a soustředil se na publikaci českých textů o salesiánech. Později přinesl příběhy o útěku za železnou oponu nebo zprávy o českých salesiánských táborech konaných v zahraničí.

První porevoluční číslo časopisu vyšlo pod názvem *Salesiánská rodina* v lednu 1991. Prvními členy redakce se stali salesián P. Jaroslav Kopecký a koadjutor Vladimír Kopřiva¹³. Šéfredaktor P. Kopecký byl zodpovědný za obsah a Kopřiva za grafiku, tisk a expedici.¹⁴ Členkou redakce se brzy stala také Drahomíra Říhová řešící grafickou úpravu. K těm se v roce 1995 přidala Martina Pistulková zodpovědná za návrh obálky časopisu. Dále v roce 1998 přišel koadjutor Miroslav Palíšek a současně také změna grafické podoby časopisu. Ke konci stejného roku vystřídala Drahomíru Říhovou Martina Mončeková. Na začátku roku 2000 přišla jako nová redaktora salesiánka Dagmar Vedrová. V této sestavě pak redakce pokračovala až do konce roku 2003.

Ke konci tohoto období vzešel od provinciála P. Jana Komárka požadavek na změnu koncepce časopisu. Ten měl být nově více zaměřený na veřejnost a být přístupnější širšímu publiku.¹⁵ Na začátku roku 2004 tak došlo ke změně názvu na *Salesiánský magazín*, velké změně grafiky a obměně redakce. Novým šéfredaktorem se stal P. Zdeněk Jančařík a redaktorem Jiří Kučera. Další větší změna v redakci nastala v roce 2016 po přesunu P. Jančaříka z Prahy do Brna, kdy Jiřího Kučeru nahradila na pozici reportéra salesiánka spolupracovnice Milena Alday Delgado.

V roce 2018 pak proběhla další zásadní modernizace grafiky časopisu a rozšíření jeho obsahu. V roce 2020 přišel do redakce nový redaktor Jan Kvapil, který o dva roky později nahradil P. Jančaříka na pozici šéfredaktora. Ten v redakci zůstal, ale dále pokračoval jen jako redaktor časopisu. Postupem času pracovalo na přípravě časopisu stále více a více spolupracovníků, mezi než byly rozděleny jednotlivé rubriky. Ti ale nejsou uvedeni

¹² MED, Oldřich: *Kniha naděje. Díl 1*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1994. 157 s.

¹³ KOPŘIVA, Vladimír (ed.): *Malé stáde*. 1. vyd. Praha: Portál, 2015. s. 119-121.

¹⁴ KOPECKÝ, Jaroslav: *Než všechno zapomenou*. 1. vyd. Praha: Portál, 2022. s. 157.

¹⁵ *Salesiánský magazín*, 3/22, s. 16-17.

v tiráži časopisu a oficiální jádro redakce v současné době tvoří šéfredaktor Jan Kvapil, redaktor P. Zdeněk Jančařík a grafička Martina Mončková.

2 Salesiánský věstník 1930-1940 a 1947-1948

Jak zmiňujeme výše salesiánský věstník začal vycházet na začátku roku 1930. V období let 1930-1940 a 1947-1948 ho měl na starosti salesián koadjutor František Hlaváč, přičemž oficiálně byl odpovědným redaktorem první český salesián P. Ignác Stuchlý. V tomto období pojmenováváme časopis zjednodušeně jako *vestník*, ale jeho oficiální název se v čase vyvíjí.

- Od začátku roku 1930 do konce roku 1932
 - o Název: Bl. Jan Bosko
 - o Titulek: *Věstník českého salesiánského díla*
- Od ledna 1933 do března 1934
 - o Název: Věstník českého salesiánského díla
 - o Titulek: *Bl. Jan Bosko*
- Od dubna 1934 do konce roku 1936
 - o Název: Věstník českého salesiánského díla
- Od začátku roku 1937 do konce roku 1939
 - o Název: Salesiánský věstník
 - o Titulek: *měsíčník spolupracovníků a dobrodinců díla a misí svatého Don Boska*
- V roce 1940, 1947 a 1948
 - o Název: Salesiánský věstník
 - o Titulek: *měsíčník spolupracovníků díla sv. Don Boska*

Tomuto období vydávání časopisu a zejména podrobnému prozkoumání prvního ročníku se věnujeme ve své bakalářské práci.¹⁶ Popisujeme okolnosti vzniku časopisu a osoby, které se na jeho vzniku a vydávání podílely. V neposlední řadě identifikujeme hlavní řešená témata a provádíme porovnání s dalšími ročníky v prvním desetiletí vydávání časopisu. Proto na tomto místě popisujeme toto období stručněji než ostatní a soustředíme se na témata, kterým se věstník věnuje dlouhodobě, na větším rozsahu nebo prochází změnou oproti prvnímu ročníku.

¹⁶ GÖRIG, J.: *Počátky tiskové prezentace českého salesiánského díla ve třicátých letech 20. století.*

2.1 Grafická podoba věstníku a struktura jednotlivých ročníků

Grafika věstníku je jednoduchá a v rámci jednotlivých let se příliš nemění. Na titulní straně je zobrazen název věstníku a v závislosti na ročníku kresba či malba Dona Boska. Většinu prostoru věstníku zaujímá text sázený jednotným fontem a doplněný černobílými fotografiemi. S postupem času dostávají některé pravidelné rubriky, jako například *Zprávy z ústavů*, grafickou značku a nadpis. Po obnovení přerušeno vydávání v roce 1947 jsou změněny použité fonty.

Věstník vychází v celém tomto období jako měsíčník se standardní délkou 16 stran. Pravidelnou výjimkou je prázdninové dvojčíslo. Jeho datum vydání kolísá od června do září a obsah se nijak neliší od ostatních vydání. Za dobu vydávání věstníku se setkáme s řadou výjimek, kdy jsou dvě vydání spojena do jednoho. S těmito výjimečnými dvojčísly se setkáme v letech 1934, 1938, 1947 a 1948. Prázdninová i výjimečná dvojčísla mají ve většině případů zvětšený rozsah na 24 nebo 32 stran. Ačkoliv přímo v textu v roce 1948 nic nenasvědčuje blízkému zakázání vydávání věstníku, je jeho rozsah nejmenší. V tomto roce vychází jen 6 vydání časopisu, z toho 4 dvojčísla. Poslední předpokládané dvojčíslo v archivu chybí a pravděpodobně ani nevyšlo.

2.2 Obsah Salesiánského věstníku

Hlavním obsahem věstníku je představení salesiánského díla ve světě, jeho zakladatele, misíí a činnosti salesiánů u nás. Nejprve se věnujeme třem nejdůležitějším tématům – misíím, představení Dona Boska a jeho díla a zprávám z československých ústavů. Ačkoliv v prvním ročníku jsou zprávy z ústavu ve Fryštáku pouze stručné, tato rubrika nabírá v následujících letech na rozměru a důležitosti.

2.2.1 Zprávy z misíí

Velkou část věstníku zaujímají zprávy a příběhy ze salesiánských misíí z celého světa. Na úvod zpráv o misíích přináší autor v dubnovém čísle roku 1930 statistiku ze salesiánských misijních oblastí, kde uvádí do kontrastu počet nevěřících a misionářů. Tím klade důraz na důležitost misíí v boji o spásu duší.¹⁷ Dále se věstník věnuje misíím pravidelně a počet článků s misijní tematikou průběžně roste. V roce 1930 jich najdeme 13. Nejvíce článků je publikováno v letech 1932 a 1933, kdy se dostáváme až na 29

¹⁷ *Věstník českého salesiánského díla*, roč. 1930, s. 31.

misijních článků za rok. Tyto jsou navíc značně rozsáhlé a ve výsledku tak misijní tematika pokrývá většinu obsahu věstníku.

První výjimkou je ročník 1934, kdy se do popředí dostávají články o životě Dona Boska a vzrůstá množství zpráv o československých ústavech, především o Ostravě. Od roku 1937 se pak počet misijních článků dlouhodobě snižuje, taktéž z důvodu značného nárůstu článků o československých ústavech.

Články se obvykle týkají zahraničních salesiánských misionářů působících po celém světě. Přináší zprávy z exotického prostředí a přesvědčují o nutnosti misíí kvůli možnosti záchrany velkého množství duší. V roce 1934 se setkáváme s prvním větším článkem o československé stopě v misiích. Autor zde na základě více krátkých dopisů píše o misionáři salesiánu koadjutorovi Jandovi, který v roce 1931 odjel na misie do Ekvádoru.¹⁸ V roce 1936 je pak v časopise publikován seriál čtyř dopisů od českého salesiánského misionáře Jana Meda. Ten odjel na misie do Indie v listopadu 1935.¹⁹ Z dalších českých misionářů jmenujme salesiánku Anežku Holíbkovou působící v Brazílii, jejíž dopis je ve věstníku otištěn v roce 1937.²⁰ V dalších letech se setkáme i s dalšími zprávami od českých misionářů. Z celkového množství jde ale jen o zlomek a stále převažují zprávy o salesiánských misíí bez českých misionářů.

2.2.2 Ze života, díla a pedagogiky Dona Boska

Jelikož bylo jedním z hlavních cílů věstníku představit základy salesiánské spirituality a pedagogiky skrze jejich blahoslaveného a později svatého zakladatele Dona Boska, setkáváme se pravidelně s články věnujícími se jeho životu. Jejich forma je různá a v jednotlivých vydáních můžeme číst kratší i delší články. V případě kratších článků je jich obvykle publikováno více za sebou.

V průběhu let zde nacházíme články týkající se mládí Dona Boska, jeho studia, nadpřirozených snů zjevující budoucnost díla, komunikace s představenými, pedagogických postupů při výchově, až po konkrétní situace z jeho života. Na téma je kladen velký důraz a zaujímá podstatnou část jednotlivých ročníků. Výjimkou jsou roky 1937 a 1938, kdy se věstník věnuje především práci salesiánů v Československu a misiím. Z toho důvodu je v těchto letech článků o Donu Boskovi nejméně.

¹⁸ *Věstník českého salesiánského díla*, roč. 1934, s. 138-139.

¹⁹ Tamtéž, roč. 1936, s. 28-31.

²⁰ *Salesiánský věstník*, roč. 1937, s. 164.

Naopak v prvním ročníku zabírají tyto články obzvláště velkou část časopisu a snaží se představit i zcela neznalému čtenáři, kdo to byl Don Bosko, jak žil a co bylo cílem jeho díla.

V roce 1932 se v rubrice setkáváme s krátkým čtyřdílným seriálem *Z každodenního života bl. Jana Boska*. Autorem je francouzský salesián P. Augustin Auffray. V roce 1933 je publikována řada šesti článků s nadpisem *Pohledy do duše blah. Don Boska*.

V roce 1939 dostává rubrika nový název *Hovory s Otcem*, ve které autor přetiskuje epizody ze *Životopisných pamětí* ukazující preventivní systém Dona Boska a jeho aplikaci v praxi. V každém čísle věstníku je otisknuto několik těchto epizod.²¹ V tomto formátu věstník pokračuje i v následujících letech 1940 a 1947. V roce 1948 se pak setkáváme spíše s dlouhými příběhy ze života světce.

2.2.3 Ze salesiánských ústavů

Již od prvního čísla *Salesiánského věstníku* se můžeme setkat se zprávami ze salesiánského ústavu ve Fryštáku. Cílem článků je představit život v salesiánském ústavu a ukázat, že chlapci jsou vychovávaní ve zbožnosti a že většina z nich má výborné školní výsledky. Také je čtenáři představen denní program žáků²² a oratoř, kde se salesiáni věnují místním chlapcům. Autor rád píše zprávy o různých církevních slavnostech, poutích a duchovních cvičeních. Dále také o návštěvách významných osob, především dobrodinců nebo biskupů. Nechybí zprávy o ústavní kapele nebo divadle. Také je několikrát publikován formální program salesiánského ústavu, který popisuje hlavní cíle ústavu a podmínky pro přijetí chlapců. Jako součást rubriky se objevují pobídky k podpoře díla, které je chudé a potřebuje peněžní prostředky pro rozvoj²³. Zprávy z ústavu byly čtenáři netrpělivě očekávány, protože když někdy chybí, jako na začátku roku 1934 po čtyři měsíce, tak musí redakce reagovat a vysvětlovat důvod, proč zprávy v časopise chyběly.

V březnu 1934 se poprvé setkáváme se zprávami o salesiánském díle v Moravské Ostravě. Autor zde ukazuje obrázek budoucího díla a prosí o štědré dary, aby mohlo být dílo zrealizováno.²⁴ V dalších číslech pak průběžně píše o stavu stavby a stále prosí o nové dary. Na konci roku věstník informuje, že ostravské dílo bylo 8. prosince 1934 slavnostně

²¹ *Salesiánský věstník*, roč. 1939, s. 9-12.

²² *Věstník českého salesiánského díla*, roč. 1931, s. 64.

²³ Tamtéž, roč. 1932, s. 183.

²⁴ Tamtéž, roč. 1934, s. 40-41.

otevřeno a vysvěceno²⁵. V dalších číslech pak líčí činnost salesiánů v ostravské oratoři. V říjnu 1935 pak přináší zprávu o založení nové československé salesiánské provincie.²⁶

V roce 1936 se zprávy rozrůstají o budování dalšího salesiánského díla v Praze a o stavbu nového chrámu v Ostravě. Ty provází další prosby o podporu díla. Kaple v salesiánském domě v Praze byla vysvěcena 24. října 1937, čímž skončila první etapa stavby²⁷ a kostel sv. Josefa v Ostravě byl benedikován a tím uveden do používání 8. prosince 1938²⁸. Od roku 1939 se pak setkáváme s pravidelnými články o salesiánském díle v Brně-Žabovřeskách. Ty se pak stávají nejzastoupenějším působištěm salesiánů na stránkách tohoto i dalšího ročníku věstníku. V roce 1940 představuje redakce věstníku plány na nový salesiánský ústav v Pardubicích a postupně informuje o jeho stavbě.

Po obnovení vydávání v roce 1947 informuje věstník především o šesti nových ústavech, které vznikly v meziobdobí a seznamuje čtenáře se současným stavem jednotlivých míst, kde salesiáni působí.²⁹

V roce 1948 jsou uveřejněny pouze jednotlivé články z ústavů. Konkrétně z nového filozofického studentátu v Přestavlkách, z kroniky domova v Kobylisích a z ústavů v Oseku a ve Fryštáku. Všechny ostatní články se v tomto ročníku věnují jiným tématům.

2.2.4 Další témata

Od roku 1932 otiskuje redakce pravidelně na začátku každého ročníku list hlavního představeného. Autor věstníku zároveň rád ukazuje významnost salesiánského díla a napříč lety se můžeme setkat s řadou přetištěných článků od papežů, ať už současných nebo ve formě příběhů o setkání papeže a Dona Boska.

V roce 1932 je publikován pětidílný seriál *Jak můžeme býti užiteční*, kde autor popisuje, jakými všemi způsoby mohou pomoci spolupracovníci salesiánů. V první řadě zmiňuje hledání řeholních povolání, kdy píše o konkrétním přivádění mladých lidí do seminářů, dále pomoc při šíření věstníku, modlitbu nebo obětování vlastního utrpení. V posledním díle pak prosí o finanční pomoc. V tomto roce také vychází seriál delších článků o výchově, kdy se autor postupně zabývá vlastnostmi salesiánské výchovy – píše o preventivnosti, veselosti, volnosti, zbožnosti a o způsobech trestání.

²⁵ *Věstník českého salesiánského díla*, roč. 1934, s. 184-186.

²⁶ Tamtéž, roč. 1935, s. 143.

²⁷ *Salesiánský věstník*, roč. 1937, s. 172-176.

²⁸ Tamtéž, roč. 1938, s. 7-10.

²⁹ Tamtéž, roč. 1947, s. 4-12.

Velkým tématem je v roce 1934 slavnost svatořečení Dona Boska. První zmínku najdeme již v předchozím roce, kdy je otištěn dekret o potvrzení zázraků na přímluvu Dona Boska. Vrcholem je rozsáhlá reportáž z pouti, kdy jde o vůbec nejdelší článek za dobu vydávání věstníku a celého časopisu.³⁰ V roce 1940 je pak na pokračování uveřejněna část okružního listu hlavního představeného s názvem *Pro katechismus* ke stému výročí založení díla Dona Boska.

V celém období vydávání věstníku se setkáváme s rubrikou *Ze salesiánského světa*, která poskytuje krátké zprávy o úspěších salesiánů, jejich ocenění, ale třeba i o různých katastrofách. Často se dočteme o odjezdech misionářů do jejich nových působišť. V této rubrice se také setkáme s krátkými příběhy ze salesiánského prostředí zejména s misijní tematikou. Nalezneme zde také informace o procesech svatořečení.

Téměř pravidelnou rubrikou v časopise se od roku 1931 stávají *Milosti Panny Marie Pomocnice křesťanů a Dona Boska*, kde redakce uveřejňuje dopisy se svědectvími, kdy se různí lidé obraceli v modlitbách s prosbou o pomoc a byli vyslyšeni. Od roku 1934 se dále setkáváme s rubrikou *Naše svaté pole* se seznamem zemřelých salesiánů, dobrodinců a spolupracovníků. Pravidelnou se stává od roku 1939.

³⁰ *Věstník českého salesiánského díla*, roč. 1934, s. 67-79.

3 Salesiánská rodina 1991-2003

Vydávání oficiálního tiskového periodika českého salesiánského díla bylo obnoveno v roce 1991 pod názvem *Salesiánská rodina*. Šéfredaktorem se stal salesián P. Jaroslav Kopecký a redaktorem salesián koadjutor Vladimír Kopřiva. Pod tímto názvem a v této redakci vycházel časopis pravidelně jako dvouměsíčník až do konce roku 2003. Od roku 1998 pak namísto šestého čísla začal vycházet celobarevný nástěnný kalendář na další rok se salesiánskou tematikou.

3.1 Ročník 1991

První ročník je odlišný od všech následujících. Zpočátku nebyl tisknut v profesionální tiskárně, ale salesiáni jej tisknuli sami na rotaprintu.³¹ Proto je jeho grafická úprava velmi jednoduchá, a kromě textu obsahuje pouze černobílou grafiku. To se mění od čtvrtého čísla, kdy se zlepšuje kvalita tisku a objevují se fotografie ve stupních šedi. Rozsah každého čísla je 28 stran. Na titulní stránce je otištěn velký obrázek Dona Boska, nápis *Salesiánská rodina*, ročník a číslo vydání. Na druhé straně je tiráž a obsah. Poslední strana obálky obsahuje kontakty na jednotlivé součásti salesiánské rodiny, aspirantát a noviciát. Zajímavostí je, že na předposlední straně je ve třech případech otištěna současná křesťanská píseň včetně notového zápisu.

Úvodní vydání začíná slovem tehdejšího inspektora české salesiánské provincie P. Ladislava Vika, který chválí Marii Pomocnici křesťanů za vyslyšení modliteb a raduje se z obnovení českého salesiánského díla. Krátce shrnuje boj salesiánů, kteří trpěli v době komunismu a zdůrazňuje, že jen kvůli jejich úsilí, může dílo pokračovat.³² Časopis dále pokračuje slovem redakce, kde autor shrnuje současný stav salesiánského díla a množství práce, které je třeba vykonat. V prvním čísle jsou dále mimo jiné představeny jednotlivé složky salesiánské rodiny, nově založené nakladatelství Portál a katolický měsíčník pro mladé *Anno Domini 1991*. Je zde uvedena reportáž z velkého setkání salesiánů po 40 letech ve Fryštáku a představení salesiánského misionáře P. Jana Meda. Obecně můžeme první číslo vnímat jako speciální a seznamující čtenáře s obnoveným salesiánským světem.

V dalších vydáních pak začínáme vidět strukturu, která přetrvává do dalších ročníků. Čtenář je přivítán úvodním slovem redakce nebo inspektora. Poprvé se setkáváme se

³¹ KOPECKÝ, J.: *Než všechno zapomenu*, s. 157.

³² *Salesiánská rodina*, 1/91, s. 3.

seriálem *Vychovávej jako Don Bosco*, tentokrát ještě ne zcela pravidelným a pětidílnými paměťmi bývalého inspektora P. Antonína Dvořáka. Čteme zprávy o novicích, aspirantech a nově vysvěcených salesiánech. Pravidelně jsou uveřejňovány dopisy z misí, především od P. Jana Meda z Indie a od P. Václava Klementa z Korey. Přečteme si texty od hlavního představeného, který v tomto roce navštívil i české salesiány a seznámíme se s důležitými osobnostmi salesiánské historie. V časopise jsou otištěny i krátké zprávy informující o různých událostech u nás i v zahraničí. Hned od začátku je velkým tématem situace ve světě a problematika chudé a ohrožené mládeže. Důležité jsou i informace o nové salesiánské tiskárně a nakladatelství a nabídka jejich produktů.

3.2 Grafická podoba Salesiánské rodiny

Na začátku roku 1992 je mírně zvětšena velikost formátu časopisu a upravena grafika. Podoba vnitřních stránek s články je velmi jednoduchá a zůstává bez jakýchkoliv větších změn až do konce roku 1998. Grafika je čistě účelná a jednotná pro všechny stránky. Jedinými grafickými prvky jsou dvojitá horní a jednoduchá spodní linka rámuující stránku. Fonty nadpisů i článků jsou jednotné. Články jsou střídavě doplňovány fotografiemi, ale důraz je jednoznačně kladen na samotný text.

Změna grafiky nastává s příchodem salesiána koadjutora Miroslava Palíška, který se v roce 1998 ujímá sazby časopisu. Ta je celkově vylepšena a přibývá více grafický prvků, které mají za cíl celkové oživení vzhledu. Z provedených změn jmenujme například umístění malého portrétní Dona Boska na horní lince každé stránky, hravější podobu nadpisů, zvýraznění částí časopisů jiným odstínem pozadí a lepší práci s umístěním fotografií do textu.

Obálka časopisu se vyvíjí častěji než sazba vnitřních stran. V letech 1992 a 1993 je na první i poslední straně umístěna velká fotografie se salesiánskou tematikou, doplněná nápisem *Salesiánská rodina* a ročníkem. Na přední straně je také uvedeno číslo vydání v daném roce. V roce 1994 nastává drobná změna, kdy na titulní straně přibývá citát některé ze salesiánských osobností a na poslední straně je umístěno více fotografií ze salesiánského života včetně popisků. Jde tak vlastně o krátkou fotoreportáž, která využívá toho, že obálka je, na rozdíl od zbytku čísla, vytištěna barevně. V následujících letech se grafika titulní strany v každém roce mění. Změny jsou velké, ale nemůžeme zde sledovat žádný konkrétní směr, protože na sebe příliš nenavazují. V roce 1998 pak dostává titulní strana finální podobu, která zůstává až do konce roku 2003. V této verzi je nahoře umístěn

psacím písmem provedený nápis *Salesiánská rodina*, uprostřed fotografie osoby a v dolní části číslo vydání.

3.3 Obsah Salesiánské rodiny

Běžné číslo *Salesiánské rodiny* má 20 stran včetně obálky. Na druhé straně je otištěn obsah čísla, tiráž a *Slovo redakce*. V něm šéfredaktor P. Jaroslav Kopecký rekapituluje události minulých dní a uvádí čtenáře do témat, která se aktuálně řeší v salesiánské provincii. Shrnuje obsah čísla a ukazuje na nejdůležitější články. Dále se často věnuje technickým záležitostem týkajícím se vydávání, distribuce a podpory časopisu. Opakovaně se omlouvá čtenářům za jakékoliv problémy s distribucí a vyzývá je k informování, pokud nastanou jakékoliv komplikace. Zároveň je ujišťuje, že redakce dělá vše pro to, aby k nim nedocházelo. V neposlední řadě děkuje čtenářům za veškerou podporu poskytovanou nejenom časopisu, ale zejména celému českému salesiánskému dílu. Rád zdůrazňuje, že dílo by nebylo možné bez spolupráce podporovatelů a dobrodinců.

3.3.1 Rozhovor

S rozhovory se na stránkách *Salesiánské rodiny* setkáváme často a celkem zde najdeme 62 větších rozhovorů. Od roku 1992 jsou publikovány ještě nepravidelně a jen při významných příležitostech jako jsou osobní výročí nebo při zvolení nového inspektora. Pravidelně začínají vycházet až v roce 1993, kdy se stávají součástí většiny vydání časopisu. Nejméně rozhovorů od té doby vychází v letech 1999 a 2003, kdy jsou pokaždé otištěny pouze tři rozhovory. Naopak nejvíce rozhovorů, konkrétně 9, najdeme v ročníku 2001.

Nejčastěji se rozhovory týkají salesiánů spolupracovníků. V průběhu let jsme postupně seznámili se čtyřmi nastupujícími sekretáři sdružení – Mojmírem Novotným³³, Jiřím Šárkou³⁴, Pavlem Dvořákem³⁵ a Petrem Hanákem³⁶. Dále jsou publikovány rozhovory se spolupracovníky spojenými s důležitými salesiánskými projekty. Mezi ně patří rozhovor s ředitelem nakladatelství Portál Jindřichem Sirovátkou³⁷, redaktorem

³³ *Salesiánská rodina*, 6/95, s. 6-7.

³⁴ Tamtéž, 4/97, s. 4-6.

³⁵ Tamtéž, 1/01, s. 6-7.

³⁶ Tamtéž, 4/03, s. 6-7.

³⁷ Tamtéž, 1/94, s. 7-9.

časopisu Nezbeda Josefem Janotou³⁸ nebo ředitelem vsetínské ZŠ Integra Liborem Podešvou³⁹. Najdeme zde i rozhovory s řadou dalších spolupracovníků, ať už o jejich životě nebo projektech, které mají na starosti.

Významnou částí obsahu jsou rozhovory věnované salesiánkám. Jejich zaměření je různé. Nalezneme zde rozhovory s představenými, ať už jako jejich seznámení čtenáře s činností a historií sester nebo u příležitosti jejich jmenování. Také zde najdeme rozhovory s mezinárodními představenými salesiánek, konkrétně s generální rádkyní pro formaci Matyldou Nevares⁴⁰ a bývalou hlavní představenou Marinellou Castagnoe⁴¹. Poslední rozhovor o salesiánkách je pak veden se sestrou Věrou Vorlovou, která se vrátila zpět do vlasti po 52 letech strávených v Itálii.⁴²

Z počátku období vydávání časopisu zde najdeme skupinu rozhovorů se zasloužilými salesiány, zejména u příležitosti jejich osobních výročí. Mezi ně patří například rozhovory s bývalými inspektory P. Ladislavem Vikem⁴³ a P. Antonínem Dvořákem⁴⁴ nebo se zakladatelem salesiánských chaloupek P. Jaroslavem Lankem u příležitosti jeho osmdesátin⁴⁵.

Další skupinou jsou rozhovory s významnými osobnostmi spojenými se salesiánskou rodinou. Dvakrát si přečteme rozhovor s vyznamenanými osobnostmi, se salesiánem P. Janem Homolou⁴⁶ a salesiánkou misionářkou Silvií Vecelliou⁴⁷. Dále se spisovatelkou Marií Holíkovou, autorkou knihy *Čao, Niku*⁴⁸ a v salesiánském prostředí známou malířkou ikon Cvetomírou Cvetkovovou⁴⁹.

Můžeme se setkat i s rozhovory o misiích, ty ale rozhodně nejsou tak časté jako v dalších letech. V roce 1997 je publikován rozhovor s P. Václavem Klementem u příležitosti jeho zvolení korejským provinciálem⁵⁰ a dvakrát je uveřejněn rozhovor s P. Janem Medem z Indie.⁵¹

³⁸ *Salesiánská rodina*, 6/94, s. 10-11.

³⁹ Tamtéž, 3/03, s. 6-7.

⁴⁰ Tamtéž, 3/97, s. 6-9.

⁴¹ Tamtéž, 5/00, s. 15.

⁴² Tamtéž, 2/02, s. 10-11.

⁴³ Tamtéž, 5/93, s. 6-7.

⁴⁴ Tamtéž, 1/96, s. 5-6.

⁴⁵ Tamtéž, 6/93, s. 4-5.

⁴⁶ Tamtéž, 1/00, s. 6-7.

⁴⁷ Tamtéž, 3/01, s. 14.

⁴⁸ Tamtéž, 3/00, s. 4-5.

⁴⁹ Tamtéž, 4/01, s. 8-9.

⁵⁰ Tamtéž, 1/97, s. 6-9.

⁵¹ Tamtéž, 6/97, s. 15. a 5/98, s. 4.

Tři rozhovory jsou věnovány vysokému školství. Se salesiánem P. Josefem Dolistou z Teologické fakulty v Českých Budějovicích je veden rozhovor nejprve o jeho plánech, jak prohlubovat studium teologie u salesiánů⁵² a podruhé o roli laiků v církvi⁵³. Třetí rozhovor je publikován v roce 2003 se salesiánem P. Petrem Chalupou, kdy se ujal vedení Cyrilometodějské teologické fakulty v Olomouci.⁵⁴

V časopise se pak setkáme i s řadou dalších rozhovorů nezařazených do žádné z výše uvedených skupin. Ve většině případů jde o rozhovory reagující na aktuální dění. Setkáme se tak s rozhovory představujícími různá salesiánská díla, sliby skládající salesiány, salesiánská média a další.

3.3.2 Misie

Velkým tématem jsou již od začátku vydávání časopisu misie. Z počátku se setkáváme především s dopisy od českých salesiánských misionářů. Téma pokračuje publikováním dopisů z Indie, Koreje a Kolumbie a postupně se setkáváme se zprávami i z dalších oblastí jako je Rusko, Japonsko nebo Albánie. S tím, jak se rozšiřuje oblast misijního působení českých salesiánů se rozšiřuje i počet stránek věnovaných misiím.

Důležitým milníkem je v roce 1993 reportáž z misijní výpravy do Bulharska⁵⁵, které dostali čeští salesiáni od hlavního představeného jako své misijní území. Od této doby se pravidelně setkáváme s dalšími informacemi o tomto misijním projektu. V roce 1994 pak čteme zprávu⁵⁶ o poslední misijní cestě do Bulharska a o založení nového díla ve městě Kazanlak.

3.3.3 Zprávy ze salesiánského světa a provincie

Od začátku roku 1992 se setkáváme s rubrikou *Ze salesiánského světa* přinášející krátké zprávy o salesiánech na celém světě s velmi různorodou tematikou. Přináší informace o celkovém zaměření salesiánské rodiny, procesech svatořečení a kongresech, krátké misijní zprávy a další. Na začátku roku 1993 se v časopise jedenkrát objeví článek přinášející v obdobné formě *Zprávy z domova*. Po zbytek roku 1993 pokračuje rubrika pod názvem *Zprávy ze salesiánského světa*, ale postupně do ní začínají také pronikat zprávy o českých salesiánech. V roce 1994 je pak rubrika přejmenována na *Zprávy ze života*

⁵² *Salesiánská rodina*, 4/93, s. 8-9.

⁵³ Tamtéž, 3/94, s. 4.

⁵⁴ Tamtéž, 5/03, s. 6-7.

⁵⁵ Tamtéž, 6/93, s. 11-13.

⁵⁶ Tamtéž, 5/94, s. 3-4.

provincie a přináší již jen lokální zprávy. Ty se týkají všech aspektů života salesiánů u nás. Setkáme se zde s informacemi o kapitulách, novicích, skládaní slibů, svěceních, duchovních cvičeních a různých jiných akcích.

Mezi lety 1993 a 1998 má rubrika své pravidelné místo v časopise a průměrně zabírá tři strany. Po změně grafiky časopisu v roce 1999 ztrácí rubrika svou pravidelnost a rozsah. Krátké zprávy pak najdeme pod názvy *Zprávy z domova* a *Zprávy ze světa*.

3.3.4 Seriály

Za dobu vydávání časopisu se setkáme s několika seriály na pokračování. Jde především o seriál o salesiánském stylu výchovy *Vychovávej jako Don Bosco*, otištění kroniky české salesiánské provincie, seriály přibližující život několika českých salesiánských osobností a životopisy salesiánských světců.

Vychovávej jako Don Bosco

Vychovávej jako Don Bosco je vůbec nejdelší seriál publikovaný za dobu vydávání časopisu a můžeme se s ním setkat napříč různými etapami jeho vývoje. Začíná vycházet již ve druhém čísle v roce 1991. Zpočátku ještě není zcela pravidelný a do konce roku 1994 se s ním setkáme jen desetkrát. Od roku 1995 již ale vychází pravidelně a je vynechán jen zcela výjimečně.

Tématem tohoto seriálu je výchovná metoda Dona Boska. Zpočátku se věnuje především různým epizodám ze života světce a na nich ukazuje, jak Bosco pracoval s mládeží. Autor článků není v prvních dílech uveden. Se jménem autora se setkáme až od čísla 4/95, kdy je zde podepsán Adolfo L'Arco. Od posledního čísla v roce 1996 nastává změna a jsou pravidelně publikovány články od italského salesiánského kněze Bruna Ferrera. Tematicky se mírně mění a nastává posun od jednotlivých epizod a zkušeností Dona Boska ke konkrétním výchovným radám, které vyplývají z Boskova preventivního systému.

Z kroniky naší provincie

S výhledem na 70. výročí příchodu salesiánů do Fryštáku, začíná v roce 1995 vycházet seriál popisující vznik a vývoj českého salesiánského díla. Jde o velmi rozsáhlý seriál vycházející po tři roky, přičemž v každém čísle zabírá průměrně tři stránky.

Seriál začíná u úplných počátků povědomosti o salesiánském díle a Donu Boskovi u nás v 19. století. Pokračuje příchodem salesiánů do Fryštáku a velkým rozvojem českého salesiánského díla. Věnuje se válečným letům, poválečné obnově, zakázání

salesiánů komunisty a následnému životu v ilegalitě a ve skrytosti. Seriál končí prvními veřejnými sliby salesiánů po pádu komunismu ve Fryštáku v srpnu 1990.

Ze životopisných pamětí P. Antonína Dvořáka

Již od druhého čísla v roce 1991 se můžeme setkat se seriálem publikujícím v pěti dílech životopisné paměti v té době nejstaršího žijícího českého salesiána a bývalého inspektora P. Antonína Dvořáka. Paměti se věnují především těžkému životu v totalitě a slouží jako svědectví hluboké víry. Seriál začíná převozem P. Dvořáka z internačního tábora v Oseku do Želivi v roce 1950 a velká část se věnuje jeho 15letému pobytu ve vězení.⁵⁷ Seriál končí opuštěním vězení v roce 1965 a jeho následnými zaměstnáními v různých dělnických profesích. Zajímavostí je, že u konce seriálu je otištěna reakce P. Dvořáka, který zde se svou skromností píše, že nepokládal za vhodné otištění svých pamětí, ale nedokázal tomu zabránit.⁵⁸

Stuchlý, tvé misie budou na severu

V roce 1992 vychází na pokračování životopis zakladatele českého salesiánského díla P. Ignáce Stuchlého pod názvem „*Stuchlý, tvé misie budou na severu*“. Seriál je publikován u příležitosti vyhlášení celého roku 1992 za rok Ignáce Stuchlého a za účelem zvýšení povědomí o tomto muži v procesu blahořečení.⁵⁹ Čtenáři jsou v šesti dílech seznámeni se životem P. Stuchlého, jeho cestě k salesiánům, ke kněžství, místy jeho působení a okolnostmi jeho příchodu do Československa. Seriál dále pokračuje začátky ve Fryštáku, obdobím, kdy byl P. Stuchlý československým salesiánským inspektorem a bouřlivým budováním českého salesiánského díla. Seriál končí okolnostmi kolem konce jeho života a informacemi o procesu blahořečení.

Neboj se, Štěpáne...

Ihned po dokončení seriálu o P. Ignáci Stuchlém začíná vycházet seriál o kardinálu Štěpánu Trochtovi. Téma je zvoleno ze dvou důvodů, zaprvé se blížilo dvacetileté výročí od kardinálovy smrti a za druhé šlo podle redakce o Stuchlého nejvěrnějšího pomocníka. Cílem seriálu je oživení památky na tohoto člověka.

⁵⁷ *Salesiánská rodina*, 2/91, s. 19-23.

⁵⁸ Tamtéž, 6/91, s. 21.

⁵⁹ Tamtéž, 1/92, s. 5-6.

Seriál začíná podmínkami, ve kterých Trochta vyrůstal, jeho studii, začátcích u salesiánů a jeho rolí při budování salesiánských středisek. Pokračuje jeho pobytem v koncentračních táborech během druhé světové války a návratem zpět po skončení války. Následuje jmenování biskupem v roce 1947 a jeho práce pro litoměřickou diecézi. Seriál pokračuje jeho zatčením komunisty. O komunistickém vězení se zde příliš nemluví a autor konstatuje, že se tomuto tématu Trochta raději vyhýbal a prohlašoval, že bylo mnohem horší než nacistické. Vyprávění pokračuje amnestií v roce 1960, návratem do biskupského úřadu v roce 1968 a oznámením jeho jmenování kardinálem. Seriál končí popsáním okolností jeho smrti v roce 1974 a události kolem pohřbu, kdy jej tehdejší krakovský kardinál Karol Wojtyła nazval mučedníkem.

Salesiánští světcí

S články o salesiánských světcích se v časopise setkáváme nejprve pouze nepravidelně. To se mění na začátku roku 1998, kdy vzniká pravidelná stejnojmenná rubrika, která v každém čísle časopisu přináší životopis několika salesiánských světců v různých fázích procesu svatořečení. Podle redakce je důvodem zavedení seriálu šíření povědomosti o zázracích v současném sekularizovaném světě. Má ukázat světce jako vzory a přímluvce pro čtenáře.⁶⁰ Tento seriál je pravidelně vydáván až do čtvrtého čísla v roce 2000, kdy v této podobě končí. Dále jsou informace o salesiánských světcích publikovány pouze nepravidelně u příležitosti mezníků v procesu svatořečení nebo při různých výročích.

Salesiánská rodina

V letech 2002 a 2003 vychází seriál delegáta pro salesiánskou rodinu P. Josefa Kopeckého. Představuje jednotlivé složky salesiánské rodiny, jejich napojení na Dona Boska a rozlišení užší a širší salesiánské rodiny. Vystihuje, co je pro salesiánskou rodinu typické a vysvětluje její důraz na eucharistického Krista a Pannu Marii Pomocnici křesťanů. Zdůrazňuje, že příslušnost k rodině neumenšuje identity jejích složek, ale naopak ji posiluje. Seriál končí ve druhém čísle v roce 2003.

⁶⁰ *Salesiánská rodina*, 1/98, s. 3.

3.3.5 Další témata

V tomto období se v časopise setkáme především s řadou dalších témat, které samostatně nemají velký rozsah, ale dohromady tvoří podstatnou část časopisu. Zde stručně představujeme nejdůležitější z nich.

Akce

Relativně častými jsou pozvánky a reportáže z různých akcí. Můžeme se setkat s články o salesiánských setkáních v zahraničí, o znovuoobjevování Fryštáku nebo vzpomínkami na táborové akce. Celým obdobím se prolínají pozvánky a následné reportáže ze *Setkání se salesiány*, což jsou akce, na kterých se mohou mladí muži setkat se salesiány a nechat se inspirovat při volbě svého budoucího povolání. Z dalších akcí můžeme zmínit *Dny salesiánské spirituality*, Festival v Pardubicích nebo různé oslavy kolem roku 2000.

Úvaha, výchovná témata a hesla hlavního představeného

V tomto období se nesetkáváme s pravidelným úvodníkem. Ten je většinou nahrazen článkem ze seriálu *Vychovávej jako Don Bosko* popsaném výše. Nicméně i přes to se v časopise setkáme s úvahami na různá, hlavně výchovná, témata. Čtenář je pravidelně seznamován s heslem hlavního představeného, které je následně okomentováno. Můžeme si přečíst různé katecheze, úvahy nad problémy s výchovou dětí, o závislostech dětí na moderní technice a další. Průměrně vyšel jeden takto tematický článek v jednom čísle časopisu, nicméně jejich vydávání je značně nepravidelné.

Salesiánští představení a osobnosti

V časopise se setkáme také s texty týkající se představených salesiánů na provinciální i generální úrovni. Ty jsou publikovány při různých příležitostech. V případě hlavního představeného jsou přetištěny jeho zásadní texty nebo jsou uvedeny reportáže o jeho návštěvě českých salesiánů. Provinciálové píší články především v období střídání jejich mandátu či u příležitosti kapitul.

Časopis nás také seznamuje s různými osobnostmi spojenými se salesiánským dílem. Jsou to především zahraniční salesiáni pracující v misiích, ve vězení nebo s nemocnými. Dále jsou představeny i další osobnosti například u příležitosti jejich ocenění. Také se zde ale setkáme i s netypickým působením salesiánů, například s představením P. Ladislava Heryána, který sloužil mši pro motorkáře.

Výročí a zemřelí

Na rozdíl od dalších let se zde ještě neseťkáváme s pravidelnou rubrikou o výročí jednotlivých salesiánů. Jsou zde pouze publikovány články u příležitosti významných výročí ať už žijících nebo zemřelých salesiánů či výročí samotné kongregace. V časopise jsou také publikovány nekrology v nedávné době zemřelých salesiánů nebo jejich rodinných příslušníků.

Nové a obnovené salesiánské projekty

V časopise jsou publikovány články představující nově založené nebo obnovené salesiánské projekty. Postupně nám autoři představují nové středisko mládeže v Havířově, vyšší odbornou školu JABOK v Praze, obnovení přítomnosti salesiánů ve Fryštáku nebo stavbu a posvěcení nového kostela ve Zlíně.

Noviciát a svěcení

Téměř v každém roce se můžeme setkat s článkem popisující život a osazenstvo v salesiánském noviciátu nebo dalších stupních salesiánské přípravy. Naopak se příliš často neseťkáváme se samostatnými články o svěceních nebo slibech. Tyto události jsou většinou pokryty v rámci zpráv z provincie nebo jako fotoreportáž na zadní straně obálky časopisu. Výjimkou jsou samostatné články v letech 1992 a 2002, kdy nebyla rubrika se zprávami pravidelná.

Klub salesiánské četby, Portál a ukázky z knihy

Po celou dobu vydávání časopisu se seťkáváme s *Klubem salesiánské četby*. Každý rok je zde uveřejněn seznam knih se salesiánskou tematikou a objednávkový formulář. Jeho hlavním cílem bylo zjistit, kolik čtenářů má zájem o konkrétní knihy. Na základě toho byl vytištěn požadovaný počet knih a zaslán čtenářům. V letech 1994-1997 se seťkáváme s tím, že autoři nestíhají připravovat objednané knihy pro publikaci. V roce 1998 slibují zlepšení situace a změnu vydavatele. Od roku 1999 je pak rubrika transformována na jednu reklamní stránku krátce představující aktuální knihy k objednání.

Další pevnou součástí časopisu je inzerce knih nakladatelství Portál. K časopisu je pravidelně přikládán leták s aktuální nabídkou knihkupectví, který je občas doplněn reklamní stránkou jako běžnou součástí časopisu.

Spolupracovníci, FMA, Volontarie, Bývalí žáci

Časopis se zabývá i jednotlivými složkami salesiánské rodiny. Zejména v prvních letech jsou publikovány zprávy o setkávání Bývalých žáků Dona Boska. Vzhledem k tomu, že v tomto sdružení jsou organizováni především žáci ze salesiánských ústavů před obdobím komunismu, je zřejmé, že jejich aktivita postupně ustává.

Setkáváme se také s články o salesiánech spolupracovnících. Na stránkách se píše, o koho jde, jak jsou začleněni do salesiánské rodiny a jakou práci vykonávají. Můžeme si přečíst svědectví konkrétních spolupracovníků a proč se rozhodli stát součástí této skupiny. V neposlední řadě se zde píše o mezinárodním aspektu spolupracovníků, jejich kongresu a práci v zahraničí.

Několik článků najdeme i o salesiánkách. Konkrétně pojednávají o návštěvě jejich hlavní představené v roce 1992 u nás⁶¹, nastínění jejich života a práce nebo o studiích nových salesiánek v Itálii.⁶² V časopise se také dočteme o skrytých formách zasvěcení v salesiánské rodině – Volontarie di Don Bosco a Volontari con Don Bosco.

Chaloupky

Důležitou součástí činností salesiánů během komunistické totality byly chaloupky. V roce 2001 je v časopise publikován třídílný přehled jejich historie od salesiána Jaroslava Vracovského, který toto téma podrobně zpracoval ve své knize. Jelikož chaloupky přetrvaly i po pádu komunismu, můžeme se v průběhu let setkat také s řadou zpráv a reportáží z různých salesiánských chaloupek.

3.3.6 Speciály

Kromě běžných čísel se můžeme setkat i s několika speciálními vydáními věnujícími se jednomu konkrétnímu tématu. Tyto speciály můžeme rozdělit na malé a velké. Malé speciály jsou rozsahově shodné s běžnými čísly. Velké speciály pak najdeme za dobu vydávání časopisu dva a oproti běžným vydáním jsou téměř dvounásobné s rozsahem 36 stran.

⁶¹ *Salesiánská rodina*, 3/92, s. 5.

⁶² Tamtéž, 2/02, s. 14.

Představení českého salesiánského díla

Jako první malý speciál můžeme označit první číslo v roce 1992. Toto číslo se věnuje více než ostatní představením jednotlivých míst, kde působí čeští salesiáni.⁶³ Konkrétně představuje působení salesiánů v Pardubicích, jejich aspirantát v Sebranicích, oratoř v Brně a působení při kostelu sv. Kříže v Praze. Dále je zde představeno působení salesiánek ve stanici pečovatelské služby pro děti v Brně. Nejsou zde zdaleka všechna díla a vydání slouží pouze jako úvod pro další představování, ve kterém autoři pokračují v celém ročníku 1992. Zásadním je také článek *Společně vpřed*⁶⁴, který se zabývá nedorozuměními a odlišnou představou starých salesiánů pamatující začátky díla u nás a mladší generací, která vyrůstala v době totality v improvizovaných podmínkách. Snaží se nastínit problém a vyzývá ke vzájemnému porozumění a spolupráci.

Představení působení salesiánů u nás u příležitosti jejich 70. výročí

První velký speciál vychází v roce 1997 u příležitosti výročí 70 let od příchodu prvních salesiánů do Fryštáku.⁶⁵ Do vydání uvádí provinciál P. Benno Beneš svým zamyšlením nad tématem domova a nad úsilím, které věnují salesiáni a podporovatelé péči o dílo. Navazuje článek od salesiána P. Josefa Kopeckého, který představuje jednotlivé složky salesiánské rodiny. Dále jsou rozsáhle představeny jednotlivá působišť salesiánů u nás. Dočteme se celkem o dvanácti místech u nás, českém centru v Římě, práci salesiánů spolupracovníků a o nakladatelství Portál. Misijní části působení se věnuje rozhovor s českým salesiánským misionářem P. Janem Medem působícím v Indii. Vydání končí článek provinciála s výzvou o modlitby a prosby o nová salesiánská povolání.

Salesiáni spolupracovníci

V roce 1999 vychází druhý velký speciál, tentokrát s tématem salesiáni spolupracovníci.⁶⁶ Do tématu uvádí P. Josef Kopecký představením toho, kdo to spolupracovníci jsou a jak patří do salesiánské rodiny. Navazuje stručná historie salesiánského spolupracovníckého díla u nás a představení jednotlivých místních společenství. Celkem je jich uvedeno 13 napříč celou republikou. Vydání zakončuje rozhovor s Robertem Lorenzinim, hlavním koordinátorem spolupracovníků.

⁶³ Tamtéž, 1/92, s. 2.

⁶⁴ *Salesiánská rodina*, 1/92, s. 7-9.

⁶⁵ Tamtéž, 5/97.

⁶⁶ *Salesiánský magazín*, 3/99.

Sestry salesiánky

Další speciál vychází v roce 2000 u příležitosti 20. výročí prvních slibů salesiánek v Československu.⁶⁷ Speciál uvádí česká představená salesiánek článkem nadepsaným *Vděčnost*. Děkuje všem, kteří se zasloužili o založení a činnost salesiánek. Dále jsou představeny dějiny salesiánek ve světě a jejich současné působení. Číslo pokračuje připomenutím prvních českých salesiánek a počátků jejich díla. Následuje představení sedmi působišť salesiánek v České republice a Litvě, která sdílí společnou vizitatorii s českými salesiánkami. Dále zde najdeme rozhovor s bývalou hlavní představenou salesiánek. Dočteme se i o misiích salesiánek v Albánii a jejich formačních a studijních střediscích v Itálii.

Salesián Karel Herbst biskupem

Speciálem můžeme nazvat i třetí číslo časopisu vydané v roce 2002.⁶⁸ Téměř polovina stránek je věnována salesiánu Karlu Herbstovi, který byl jmenován a následně vysvěcen na biskupa. Téma začíná uveřejněním jeho jmenovacího dekretu od papeže Jana Pavla II. a pokračuje poděkováním nového biskupa, které pronesl při svém svěcení v pražské katedrále. Následuje rozhovor s biskupem a vzpomínky řady salesiánů na zážitky, které s ním v minulosti prožili.

⁶⁷ Tamtéž, 5/00.

⁶⁸ *Salesiánský magazín*, 3/02.

4 Salesiánský magazín 2004-2017

Poslední číslo časopisu pod názvem *Salesiánská rodina* vyšlo na konci roku 2003. Počínaje prvním číslem v roce 2004 vychází pod novým názvem *Salesiánský magazín*. Nešlo pouze o změnu názvu, ale změnilo se složení redakce, byla přepracována jeho koncepce a celková vizuální stránka. Vycházení časopisu jako dvouměsíčníku zůstalo zachováno.

Šéfredaktora P. Jaroslava Kopeckého a redaktora Vladimíra Kopřivu nahradila nová dvojice ve složení P. Zdeněk Jančařík jako šéfredaktor a Jiří Kučera jako redaktor. Šlo o zásadní omlazení redakce, kdy téměř osmdesátiletého Kopeckého⁶⁹ vystřídal třiceti devíti letý Jančařík⁷⁰.

Jako důvod pro změnu názvu uvádí tehdejší provinciál salesiánů P. Jan Komárek následující: „*Ke změně jsme přistoupili kvůli jasnému rozlišení pojmů. Označení salesiánská rodina vyjadřuje souhrn několika skupin osob, které se hlásí k Donu Boskovi a k jeho salesiánskému duchu.*“⁷¹

Časopis byl kompletně přepracován po grafické stránce. Dosavadní *Salesiánská rodina* byla tištěna černobíle a pouze obálka byla barevná. Oproti tomu *Salesiánský magazín* byl již od začátku tištěn celobarevně. Také počet stránek byl zvýšen ze 20 na 28. Výjimkou jsou poslední čísla v každém roce, které stejně jako u *Salesiánské rodiny* obsahují kalendář. Rozdílem je, že zatímco *Salesiánská rodina* v těchto číslech obsahovala pouze kalendář, *Salesiánský magazín* obsahuje i zkrácenou variantu klasického čísla o délce 12 stran.

Hlavním důvodem pro všechny změny byl požadavek provinciála na kvalitativní změnu ve vydávání časopisu, rozšíření jeho záběru a zpřístupnění širšímu publiku tak, aby nebudil dojem, že jde pouze o interní věstník pro salesiánskou rodinu.⁷²

Tyto změny byly evidentně vyhlíženy již delší dobu, jak ukazuje *Slovo redakce* psané J. Kopeckým v roce 1999: „*Například italské Bollettino má 48 stran se spoustou barevných fotografií s mnoha informacemi o životě salesiánské rodiny v celém světě. Dosud sníme o tom, že jednou bude i naše Salesiánská rodina obsažnější a pestřejší. Bohužel, tisk je u nás dosud při malých nákladech drahý a poštovné rovněž. Přesto doufáme, že v budoucnu*

⁶⁹ *Salesiánský magazín*, 1/04, s. 3.

⁷⁰ Tamtéž, 1/05, s. 24.

⁷¹ Tamtéž, 1/04, s. 3.

⁷² Tamtéž, 3/22, s. 16-17.

naleznou v našem časopise svou pravidelnou rubriku děti, mládež, rodiče a především všichni, kdo pomáhají naší rodině a žijí pro ni.“⁷³

4.1 Grafická podoba Salesiánského magazínu

Jak zmiňujeme výše, grafická podoba časopisu byla v roce 2004 kompletně přepracována, přičemž hned na začátku roku 2005 proběhla další lehká modernizace grafiky, ta ale vzhledem k předchozí nebyla nikterak zásadní. Šlo především o sjednocení a zjednodušení grafiky jednotlivých článků. Další změna již v tomto období nenastala a vzhled časopisu vydržel bez větších změn až do konce roku 2017.

Na titulní straně každého čísla je vždy otištěna velká fotografie. Na ní je ve většině případů zobrazeno dítě nebo mladý člověk, případně osoba, která se bezprostředně dotýká tématu čísla nebo je s ní veden rozhovor. Nahoře stránky je velký nadpis *Salesiánský magazín* s logem salesiánů a uvedením čísla a ročníku vydání. Na stránce je také krátce vypíchnuto několik článků či myšlenka z otištěného rozhovoru. Ve spodní části je pak uvedena hlavní myšlenka čísla ať už ze článku nebo rozhovoru. Druhá strana obsahuje graficky zvýrazněný obsah konkrétního čísla, *Slovo redakce* a tiráž.

Poslední strana pak ve většině případů obsahuje fotoreportáže z některých ze salesiánských akcí, které jsou doplněny krátkým komentářem a popisem jednotlivých fotek. V menšině případů pak obsahují plakát na některou z budoucích akcí, např. pozvánku na různá výročí, významné události nebo hudební festivaly.

Vnitřní strany jsou vždy označeny kategorií, do které patří hlavní článek dané stránky. Každý z větších článků je uveden velkým nadpisem. Ty jsou v ročníku 2004 různorodé, ale od roku 2005 používají jednotný styl a barvu. Jednotlivé články jsou doprovázeny barevnými fotografiemi.

4.2 Obsah Salesiánského magazínu

Časopis přišel v roce 2004 i s novou strukturou, která se mezi čísly zásadně nemění. Jednotlivé příspěvky jsou členěny podle kategorií a lze tak jednoduše identifikovat oblast a téma, kterým se zabývají. Mezi lety 2004 a 2010 je struktura následující.

- Slovo redakce
- Úvodník

⁷³ *Salesiánská rodina*, 5/99, s. 2.

- Reportáž
- Rozhovor
- Spiritualita / K zamyšlení
- Dopisy čtenářů
- Recenze
- Vychovávej jako Don Bosco
- Téma čísla
- Krátké zprávy
- Drobné pravidelné rubriky:
 - Křížovka
 - Test
 - Blahopřání oslavencům
 - Pozvánka nebo reportáž z akce

Zásadnější změny můžeme pozorovat v roce 2011, kdy mizí rubrika *Téma*, která je nahrazena více konkrétními články. Zároveň je ustáleno místo a rozsah věnovaný misiím. Další změny nastávají v letech 2016 a 2017 s příchodem pravidelných rubrik s články o salesiánech spolupracovnících, salesiánkách a 90. výročí příchodu salesiánů do Fryštáku.

4.2.1 Slovo redakce

Na druhé straně všech čísel *Salesiánského magazínu* se nachází *Slovo redakce*. To slouží jako kontakt se čtenáři a přináší novinky a zajímavosti z pohledu redakce. V prvním čísle je zde představena nová forma časopisu, stávající a nové rubriky a cíle změn, kterými časopis prošel. V dalších číslech rekapituluje šéfredaktor P. Zdeněk Jančařík hlavní témata daného čísla a děkuje čtenářům za jejich přízeň. Zároveň hodnotí, že plánovaný dialog se čtenáři vážne a dopisy chodí většinou jen ke kontroverzním článkům.⁷⁴ O rok později zde uvádí novou grafickou podobu časopisu a představuje plány na následující období. Dialog se čtenáři byl pro redakci evidentně důležitý, protože šéfredaktor na tomto místě rád děkuje, pokud došlo více dopisů, než bylo běžné.

Z počátku vydávání je ve většině případů ve *Slovu redakce* představen obsah čísla. Šéfredaktor ale začíná postupně využívat toto místo i jako prostor, kde může publikovat své krátké myšlenky, na témata, která jej zrovna zaujala. Setkáme se tak například

⁷⁴ *Salesiánský magazín*, 6/04, s. 2.

i s hodnocením aktuálně uváděného filmu.⁷⁵ Pokud je k časopisu přiložena kniha jako příloha, je zde krátce uvedena.⁷⁶

Od konce roku 2006 začíná pozvolna mizet rekapitulace obsahu čísla a těžiště *Slova redakce* se přesunuje k fejetonu šéfredaktora, přičemž tato forma rychle převládá. Až na výjimky zcela vytěsňuje jakýkoliv další obsah.

V září 2016 šéfredaktor u příležitosti personální změny redakce rekapituluje spolupráci s redaktorem Jiřím Kučerou a vzpomíná na uplynulé roky při výrobě magazínu.⁷⁷ Píše také o změně na postu šéfredaktora, která se ale nakonec v této době neuskutečnila. V následujícím čísle také hodnotí, že se psaním redakčních úvodníků rozepsal a jejich psaní se pro něj stalo rutinou. Konstatuje, že tyto zkušenosti využívá i ve své tvorbě pro Katolický týdeník.⁷⁸

4.2.2 Úvodník

Úvodník je pravidelně uveřejňován na třetí straně každého čísla časopisu. Tu sdílí s informací o určení *Salesiánského magazínu*: „Časopis *Salesiánský magazín* zasíláme bezplatně každému, kdo o to požádá. Od roku 1887⁷⁹ je to dar Dona Boska těm, kteří sympatizují se salesiánským dílem.“⁸⁰ Zbytek strany je zaplněn úvodníkem, který psali různí autoři, buď přímo pro *Salesiánský magazín* nebo se jednalo o převzatý text.

Ze všech 72 úvodníků je nejvíce, a to 27, psáno hlavními představenými salesiánů. Tím byl nejprve don Pascual Chávez Villanueva a později od roku 2014 don Ángel Fernández Artime. Jejich texty se na stránkách časopisu objevují s různou pravidelností. Nejvíce jich bylo v roce 2008, kdy byl hlavní představený autorem pěti úvodníků ze šesti. Nejčastěji se věnují salesiánskému způsobu výchovy, který ukazují především na příkladu Dona Boska. Dalšími tématy jsou především povolání, úcta k Panně Marii, následování Ježíše a příklady kandidátů svatosti. V roce 2007 a 2010 byl publikován komentář k heslu salesiánů na daný rok. Výjimečným je úvodník v čísle 5/11, kdy don Chávez představuje nadcházející tříletou přípravu na oslavu 200 let od narození Dona Boska.⁸¹ Tento úvodník

⁷⁵ *Salesiánský magazín*, 5/05, s. 2.

⁷⁶ Tamtéž, 1/06, s. 2.

⁷⁷ Tamtéž, 4/16, s. 2.

⁷⁸ Tamtéž, 5/16, s. 2.

⁷⁹ Zajímavostí je, že časopis začal vycházet ve skutečnosti v roce 1877.

⁸⁰ *Salesiánský magazín*, 1/06, s. 3.

⁸¹ Tamtéž, 5/11, s. 3.

se jako jediný za celé období nevešel na jednu stranu a pokračuje na dalším místě v časopise.

Dalších 21 úvodníků napsali čeští salesiánští provinciálové. V prvním čísle roku 2014 představuje P. Jan Komárek nový *Salesiánský magazín* a vysvětluje, co vedlo ke změnám v koncepci časopisu.⁸² Jeho následovník P. František Blaha ve dvou následujících letech uvádí čtenáře do nového roku. V předposledním čísle roku 2006 je poprvé publikován bilanční provinciálův úvodník. Další je publikován v posledním čísle dalšího roku a poté již provinciálové píší úvodníky do posledních čísel pravidelně. Úvodníky P. Blahy se věnují především souhrnu důležitých událostí v minulém roce, vývoji v provincii a vzpomínce na zemřelé. Jeho nástupce P. Petr Vaculík píše různoroději. V prvních třech letech jde spíše o duchovní slovo, kde pojednává o nutnosti lásky, vztahu k zemřelým a důvěře k Bohu. V dalších letech se věnuje aktuálním tématům. V roce 2013 zmiňuje výzvy plynoucí ze změny financování kvůli církevním restitucím, v roce 2014 přibližuje rok zasvěceného života a v roce 2015 seznamuje čtenáře s právě probíhajícími změnami ve vedení provincie. V roce 2017 pak hodnotí oslavy příchodu salesiánů do českých zemí a návštěvu hlavního představeného. Mimo zmíněné pravidelné úvodníky napsali čeští provinciálové i některé další. P. Blaha píše v roce 2005 o duchovní závěti P. Františka Míši a v roce 2007 o Velikonočním pokladu, který mají salesiáni v srdci a vyzývá k solidaritě s Východním Timorem. P. Vaculík se v roce 2015 dělí o dojmy ze setkání provinciálů a také píše několik úvodníků o oslavách – o jubileu 200 let od narození Dona Boska a o výročí 90 let příchodu salesiánů do Fryštáku.

Třetí nejčastější úvodníky přináší informace o aktuálních projektech salesiánů s prosbou čtenářům o zaslání nových darů určených pro provoz provincie. Autory jsou nejčastěji provinciální ekonomové – v roce 2004 P. Jan Gacík, od roku 2005 P. Evžen Rakovský a od půlky roku 2015 Michal Svoboda. V roce 2017 píše prosbu o dary Kateřina Cveklová, podepsaná jako fundraiserka salesiánů. Tyto úvodníky vycházejí nejprve nepravidelně, po jednom v letech 2004, 2005, 2009 a 2011. V roce 2012 nastává změna a ekonomické úvodníky začínají vycházet pravidelně vždy ve druhém a pátém čísle každého ročníku. Výjimka nastává v roce 2013, kdy byla ve druhém čísle omylem přiložena špatná složena, a proto je v následujícím čísle situace vysvětlena a opravena. V roce 2016 je

⁸² *Salesiánský magazín*, 1/04, s. 3.

ekonomický úvodník přesunut do šestého čísla, protože je místo něj v pátém čísle publikován provinciálův úvodník o oslavách 90. výročí příchodu salesiánů do Fryštáku.

Zbývající úvodníky jsou psány nepravidelně jednotlivci na různá témata. Mezi lety 2004 a 2006 jde především o různé duchovní zážitky a zajímavosti. Od roku 2007 pak o pozvání na různé oslavy nebo podělení se o významná výročí salesiánské rodiny. Dvakrát je také otisknut jako úvodník text papeže. V roce 2009 promluva od papeže Benedikta XVI. pronesená ve Staré Boleslavi při jeho návštěvy v ČR⁸³ a v roce 2015 dopis od papeže Františka u příležitosti výročí 200 let od narození Dona Boska.⁸⁴

4.2.3 Vychovávej jako Don Bosco

Rubrika *Vychovávej jako Don Bosco* pokračuje v nezměněné podobě, jako byla publikována v časopisu *Salesiánské rodina*. Nachází se téměř ve všech číslech *Salesiánského magazínu* v tomto období a přináší rady, jak vychovávat děti a mládež salesiánským způsobem. V období mezi čísly 1/04-3/13⁸⁵ byly otiskovány přeložené články italského kněze Bruna Ferrera. V prvním roce vydávání se u překladů vystřídalo více osob – sestry salesiánky Ludmila Rybecká, Marie Tkadlecová a Marie Kučerová a salesián P. Pavel Čáp. V letech 2005-2010 překládal články salesián P. Ladislav Heryán a od roku 2011⁸⁶ na něj navázal salesián Petr Zelinka.

Poslední článek od Bruna Ferrera vychází v čísle 1/13. V následujícím čísle je pak publikován článek na téma sebestřednosti autorů Alberta Pellai a Barbary Tamborini.⁸⁷

V čísle 3/13 pak definitivně vystřídá Ferrerovy články nový autor. V předmluvě se o tom píše: „*Italský pedagog Pino Pellegrino, autor řady úspěšných knih o výchově, napsal pro italskou dobu Salesiánského magazínu pár postřehů o výchově*“⁸⁸. V překládání těchto článků pokračuje salesián Zelinka⁸⁹. Tyto jsou pak publikovány až do konce roku 2017 s jediným přerušením v čísle 6/16.

Mimo tyto pravidelné autory se v časopise můžeme setkat i s dalšími články publikovanými ve stejné kategorii. V roce 2007 jde o vzpomínku na život salesiána P. Antonína Dvořáka u příležitosti 100 let výročí jeho narození, kterou napsal provinciál

⁸³ *Salesiánský magazín*, 5/09, s. 3.

⁸⁴ Tamtéž, 4/15, s. 3.

⁸⁵ S vynecháním v čísle 5/08.

⁸⁶ S výjimkou v čísle 6/11, kdy se jednorázově k překladu vrací P. Heryán.

⁸⁷ *Salesiánský magazín*, 2/13, s. 10.

⁸⁸ Tamtéž, 3/13, s. 10.

⁸⁹ V čísle 3/17 výjimečně překládá přímo šéfredaktor P. Jančařík.

P. František Blaha⁹⁰ a v roce 2015 o myšlenku salesiána P. Antonína Nevolý o nezastupitelné úloze slavení svátků pro výchovu.⁹¹ V posledním čísle roku 2016 pak začíná seriál P. Vojtěcha Sivka inspirovaný podobenstvím O marnotratném synu. Nejprve píše o moci soucitu jako prostředku pro snižování vzdálenosti mezi lidmi⁹² a jako zdroji naděje⁹³. Na to pak navazuje pojednáním o otcovském polibku, který ukazuje, že Bůh je nám ochoten znovu a znovu poskytovat vše⁹⁴ a končí pojednáním o oslavě⁹⁵. Stejný autor pak na konci roku 2017 pojednává o hledání vyváženosti mezi výchovou vedenou rozumem a citlivým vnímáním situace⁹⁶. Dále je ve stejné kategorii publikována i ukázka z knihy *Láska bez podmínky* od Johna Powella o nutnosti poskytovat lásku tak, aby se ostatní nezhroutili pod tíhou nutnosti vrátit skutek zpět.⁹⁷

4.2.4 Téma

V letech 2004-2010 je v každém plnohodnotném čísle⁹⁸ publikována rubrika s názvem *Téma*. Ta je na poměry časopisu relativně rozsáhlá, většinou na 4 až 5 stran, je různorodá a její zaměření se vyvíjí v čase. Témata můžeme rozdělit do několika oblastí – výchovy dětí a mládeže v současné době, misie a dobrovolníky, představení zajímavých projektů, připomenutí výročí a reportáže z různých událostí. Pravidelnou součástí jsou také pozvánky na různé prázdninové akce jednotlivých salesiánských středisek mládeže, které jsou publikovány každoročně vždy ve druhém čísle, a to od roku 2005 až do roku 2016, přičemž od roku 2010 již ve své samostatné rubrice.

V prvním roce je zde řešeno téma výchovy dětí⁹⁹, nastavení hranic pro zamezení závislosti na moderních technologiích¹⁰⁰ a důsledky konce civilní služby¹⁰¹. Po prázdninách je zveřejněna fotoreportáž o prázdninových akcích¹⁰² a v pátém čísle je publikován rozhovor s dobrovolníkem v Mexiku¹⁰³. Články v letech 2005 a 2006 jsou

⁹⁰ *Salesiánský magazín*, 3/07, s. 8.

⁹¹ Tamtéž, 4/15, s. 13.

⁹² Tamtéž, 6/16, s. 7.

⁹³ Tamtéž, 1/17, s. 13.

⁹⁴ Tamtéž, 3/17, s. 13.

⁹⁵ Tamtéž, 4/17, s. 13.

⁹⁶ Tamtéž, 6/17, s. 9.

⁹⁷ Tamtéž, 2/17, s. 13.

⁹⁸ Tím máme na mysli všechna vydaná čísla časopisu kromě posledních v roce, která obsahují méně stran textu.

⁹⁹ *Salesiánský magazín*, 1/04, s. 13-19.

¹⁰⁰ Tamtéž, 3/04, s. 13-16.

¹⁰¹ Tamtéž, 2/04, s. 13-16.

¹⁰² Tamtéž, 4/04, s. 13-16.

¹⁰³ Tamtéž, 5/04, s. 13-17.

zaměřeny zejména na výchovu dětí a mládeže a jsou doplněny o připomenutí stoletého výročí kardinála Štěpána Trochty¹⁰⁴ a fotoreportáž ze setkání s hlavním představeným salesiánů, který přijel na návštěvu do České republiky¹⁰⁵.

V roce 2007 a 2008 jsou představeny zajímavé projekty, kterým se věnují členové salesiánské rodiny, a které pomáhají především ohrožené mládeži dostat se na vlastní nohy. Je představena redakce časopisu *Nezbeda* u příležitosti jeho 18. výročí vzniku.¹⁰⁶ Navíc zde najdeme reportáže z velké soutěže¹⁰⁷ zorganizované k 80. výročí příchodů salesiánů do Čech a na Moravu a samotných oslav této velké události¹⁰⁸.

V roce 2009 je řešena role prarodičů ve výchově dětí¹⁰⁹ a jak se postavit k dětem s homosexuálními sklony, přičemž tento článek vyvolal nezvykle velký ohlas mezi čtenáři podle dopisů uveřejněných v následujícím čísle¹¹⁰. Ve čtvrtém čísle rubrika s názvem *Téma* chybí a je nahrazena článkem a přílohou s misijní tematikou.¹¹¹

V posledním roce své existence se rubrika věnuje především různým výročím – 60 letům násilného odvezení salesiánů z Ostravy¹¹², 30 letům salesiánek v ČR¹¹³ a 20 letům přítomnosti salesiánů v Plzni¹¹⁴. Ve čtvrtém čísle rubrika chybí a je nahrazena drobnými články, kdy hlavním z nich je ohlédnutím Petra Zelinky za svými studii v Římě a za přijetím jáhenského svěcení.¹¹⁵

Od roku 2011 rubrika zaniká a je nahrazena kratšími články, věnovaným konkrétním tématům.

4.2.5 Rozhovor

V obsahu jednotlivých čísel *Salesiánského magazínu* hrají důležitou roli rozhovory, přičemž ve sledovaném období je pouze několik čísel, ve kterých je nenajdeme. Nejdůležitější rozhovor čísla je vždy součástí stejně nazvané rubriky, nicméně jsou publikovány i další jako součást reportáží, článků o misiích, zpráv o činnosti salesiánek nebo v roce 2017 jako součást oslav 90. výročí příchodu salesiánů do Čech a na Moravu.

¹⁰⁴ *Salesiánský magazín*, 1/05, s. 13-17.

¹⁰⁵ Tamtéž, 3/06, s. 13-17.

¹⁰⁶ Tamtéž, 5/08, s. 13-17.

¹⁰⁷ Tamtéž, 3/07, s. 13-17.

¹⁰⁸ Tamtéž, 5/07, s. 14-17.

¹⁰⁹ Tamtéž, 1/09, s. 13-17.

¹¹⁰ Tamtéž, 3/09, s. 13-17.

¹¹¹ Tamtéž, 4/09, s. 13-16.

¹¹² Tamtéž, 1/10, s. 13-17.

¹¹³ Tamtéž, 3/10, s. 13-17.

¹¹⁴ Tamtéž, 5/10, s. 13-17.

¹¹⁵ Tamtéž, 4/10, s. 16-17.

Samotné rozhovory můžeme rozdělit do několika kategorií. Jde zejména o rozhovory s důležitými osobnostmi, nově jmenovanými představiteli salesiánů, rozhovory věnující se misiím, představující díla salesiánů a spřízněných osob či rozhovory s různými salesiány.

Misie a dobrovolnictví

Nejpočetnější skupinou jsou rozhovory týkající se misí nebo dobrovolnictví. V první řadě to jsou rozhovory se salesiánskými osobnostmi zodpovědnými za misijní dílo. Dvakrát můžeme číst rozhovor s generálním rádcem pro misie donem Guillermo Basañesem, jednou v roce 2006¹¹⁶ a podruhé o rok později¹¹⁷. Pětkrát se můžeme setkat s rozhovorem s českým misionářem a členem hlavní rady salesiánů P. Václavem Klementem, který pravidelně zdůrazňuje, že salesiány můžeme potkat po celém světě. Jde tak vůbec o nejčastější osobnost dávající rozhovor v *Salesiánském magazínu*.¹¹⁸ Dvakrát je také publikován rozhovor se salesiánem P. Jaroslavem Vracovským, hlavním propagátorem dobrovolnictví v české salesiánské provincii a zakladatelem Salesiánské asociace Dona Boska, která tyto aktivity zastřešuje.¹¹⁹ Dále se můžeme setkat s rozhovory mající za úkol ukázat život v misiích a propagující konkrétní misijní díla. Zde jde o rozhovor s Gertou Ondruškovou organizující misie ve Rwandě¹²⁰, provinciálem Výhochnodního Timoru P. Andreasem Callejou¹²¹, dva rozhovory s P. Jaroslavem Mikešem z jeho návštěvy misí¹²², rozhovor se zakladatelem českého salesiánského díla v Bulharsku P. Jaroslavem Mikešem¹²³ a rozhovor s P. Leošem Ryškou, který s televizí Noe navštívil misie v Jižní Americe¹²⁴.

Jsou zveřejněny i rozhovory se samotnými misionáři o jejich zkušenostech z misí, konkrétně se salesiánkou Jarkou Chorovskou¹²⁵ o jejím odjezdu na misie do Venezuely a poté znovu po pěti letech o zkušenostech, které získala¹²⁶. Dalšími jsou rozhovory se

¹¹⁶ *Salesiánský magazín*, 2/16, s. 4-5.

¹¹⁷ Tamtéž, 4/17, s. 8-9.

¹¹⁸ Tamtéž, 1/05, s. 6-7., 2/10, s. 6-7., 1/11, s. 20-21., 1/16, s. 16-17. a 2/17, s. 9-11.

¹¹⁹ Tamtéž, 2/06, s. 6-7. a 3/10, s. 4-5.

¹²⁰ Tamtéž, 2/04, s. 6-7.

¹²¹ Tamtéž, 3/08, s. 6-7.

¹²² Tamtéž, 4/10, s. 6-8 a 4/12, s. 6-8.

¹²³ Tamtéž, 4/12, s. 6-8.

¹²⁴ Tamtéž, 3/17, s. 18-19.

¹²⁵ Tamtéž, 1/08, s. 6-7.

¹²⁶ Tamtéž, 4/13, s. 8-10.

salesiánem koadjutorem Františkem Radeckim působícím v Nairobi¹²⁷, P. Pavlem Ženíškem v Bangladéši¹²⁸, salesiánkou Olgou Landrovou na Kubě a Michaelou Kubíčkovou v Albánii¹²⁹. Do této sekce můžeme zařadit i rozhovor s indickým salesiánem Sunny Minjseem, který poskytl při příležitosti jeho návštěvy českých salesiánů¹³⁰ a rozhovor s misionářem P. Antonínem Špačkem působícím v netradičně v bohaté zemi, totiž ve Švýcarsku.¹³¹ V neposlední řadě je uveřejněna dlouhá řada rozhovorů s dobrovolníky působícími v různých salesiánských střediscích v České republice nebo vyslanými do míst po celém světě, kde salesiáni misijně působí. Ve všech rozhovorech je zřejmé velké nadšení dobrovolníků a doporučení ostatním k jejich následování¹³².

Významné osobnosti

Důležitou skupinou jsou rozhovory vedené s různými významnými osobnostmi. Během tohoto období časopisu byly publikovány rozhovory s ministrem Tomášem Kvapilem¹³³, biskupem Karlem Herbstem¹³⁴, kardinálem Tarsiciem Bertone¹³⁵ a různými salesiánskými představiteli – generálními představeným Pascuaem Chávezem¹³⁶ a Ángelem Fernándezem¹³⁷ či regionálním rádcem Štefanem Turanským¹³⁸ a oblastním rádcem Tadeuszem Rozmusem¹³⁹. Dále byl zveřejněn rozhovor s dcerou salesiánských spolupracovníků a vítěžkou soutěže Česká miss Eliškou Bučkovou¹⁴⁰, moderátorem Pavlem Andělem, který podpořil pražské salesiánské středisko jako dobrovolník¹⁴¹ a Alenou Filípkovou, která poskytla bezplatně prostory pro provoz televize Noe¹⁴². Patří zde i rozhovor s bývalým hokejistou Peterem Šťastným mimo jiné o jeho zkušenosti se salesiány¹⁴³ a s Pavlou Murínovou, zakladatelkou mateřský center¹⁴⁴.

¹²⁷ *Salesiánský magazín*, 1/09, s. 5.

¹²⁸ Tamtéž, 1/12, s. 6-7

¹²⁹ Tamtéž, 4/16, s. 4-7.

¹³⁰ Tamtéž, 4/15, s. 18-19.

¹³¹ Tamtéž, 5/17, s. 4-6.

¹³² Např. Tamtéž, 5/04, s. 13-17.

¹³³ Tamtéž, 4/04, s. 6-7.

¹³⁴ Tamtéž, 3/04, s. 6-7.

¹³⁵ Tamtéž, 2/11, s. 4-5.

¹³⁶ Tamtéž, 3/06, s. 6-7. a 3/16, s. 16-19.

¹³⁷ Tamtéž, 3/14, s. 4-5. a 5/17, s. 9-10.

¹³⁸ Tamtéž, 5/08, s. 20.

¹³⁹ Tamtéž, 3/17, s. 9-11.

¹⁴⁰ Tamtéž, 2/08, s. 6-8.

¹⁴¹ Tamtéž, 1/11, s. 4-5.

¹⁴² Tamtéž, 4/14, s. 4-5.

¹⁴³ Tamtéž, 5/11, s. 6-7.

¹⁴⁴ Tamtéž, 3/05, s. 6-7.

Výročí a životní jubilea

Řada rozhovorů je uveřejněna při různých výročích. První z nich vede v roce 2004 Jiří Kučera s P. Jaroslavem Kuchařem, ředitelem Portálu u příležitosti 15 let od založení tohoto nakladatelství.¹⁴⁵ Další je v roce 2006 rozhovor s bývalým šéfredaktorem *Salesiánské rodiny* P. Jaroslavem Kopeckým na téma 15 let přítomnosti salesiánů v Sebranicích, kde měli salesiáni svůj aspirantát.¹⁴⁶ V roce 2015 mluví salesián P. Marek Sklenář o plánované velkolepé oslavě 200 let od narození Dona Boska na Velehradě.¹⁴⁷ Při výročí 70 let od konce 2. světové války je publikován rozhovor s odsunutým Němcem Hugo Fritschem, který se jako mladý účastnil zapojoval u salesiánů v pražských Kobylicích.¹⁴⁸ V roce 2016 je pak uveřejněn rozhovor při příležitosti 20 let působení sekulárního institutu *Dobrovolníci s Donem Boskem* na Slovensku.¹⁴⁹ Dále jsou v časopise otisknuty rozhovory s různými jubilanty – v roce 2012 se salesiánkami Alenou Vojtkovou a Věrou Vorlovou, které slavily 60 let od věčných slibů¹⁵⁰. V následujících letech pak se salesiány P. Jiřím Kopicem, P. Jaroslavem Kopeckým a P. Janem Robem, kteří slavili v pořadí 80.¹⁵¹, 90.¹⁵² a 100.¹⁵³ narozeniny.

Média

Další rozhovory jsou věnovány médiím. Dva z nich jsou věnovány časopisům, kdy v obou vystupuje Josef Beránek, vedoucí oddělení časopisů v nakladatelství Portál. V prvním vysvětluje konec časopisu *Áděčko*¹⁵⁴ a ve druhém popisuje, jaké časopisy jsou v portfoliu nakladatelství a proč vycházejí¹⁵⁵. Na téma časopisy je veden také rozhovor se šéfredaktorem Katolického týdeníku Antonínem Randou.¹⁵⁶ Salesián P. Leoš Ryška mluví v roce 2006 o založení televize Noe¹⁵⁷ a před Vánocemi roku 2008 je uveřejněn rozhovor s režisérem Otakárem Schmidtem, který chce nalákat na svůj televizní film o salesiánech¹⁵⁸.

¹⁴⁵ *Salesiánský magazín*, 5/04, s. 6-7.

¹⁴⁶ Tamtéž, 4/06, s. 6-7.

¹⁴⁷ Tamtéž, 2/15, s. 6-7.

¹⁴⁸ Tamtéž, 3/15, s. 6-8.

¹⁴⁹ Tamtéž, 2/16, s. 20-21.

¹⁵⁰ Tamtéž, 5/12, s. 6-9.

¹⁵¹ Tamtéž, 1/13, s. 6-8.

¹⁵² Tamtéž, 3/14, s. 26-27.

¹⁵³ Tamtéž, 6/14, s. 4-5.

¹⁵⁴ Tamtéž, 1/04, s. 6-7.

¹⁵⁵ Tamtéž, 1/05, s. 18.

¹⁵⁶ Tamtéž, 2/07, s. 6-7.

¹⁵⁷ Tamtéž, 1/06, s. 6-7.

¹⁵⁸ Tamtéž, 6/08, s. 4-6.

Tři rozhovory jsou věnovány mediální výchově a online světu se salesiánkou Marií Kučerovou¹⁵⁹ a salesiánem P. Liborem Všetulou¹⁶⁰. U příležitosti vydání hry Boscopix v roce 2016 poskytl rozhovor její autor salesián P. Martin Poláček a na začátku dalšího roku popisuje Juraj Viděky okolnosti vzniku elektronické verze breviáře.¹⁶¹ V tomto roce je také publikován rozhovor s novým ředitelem Portálu Martinem Bedřichem.¹⁶²

Dílo salesiánů a jejich spolupracovníků

V *Salesiánském magazínu* se také setkáme s rozhovory představujícími práci salesiánů nebo jejich spolupracovníků. Salesián P. František Bezděk představuje projekt Orientačních dní ve Fryštáku¹⁶³, Ivana Bernardová křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnu¹⁶⁴ a salesián P. Ladislav Nádvorník hovoří dvakrát o středisku mládeže v Teplicích¹⁶⁵. Je představena i práce sester salesiánek, kde Ludmila Rybecká mluví o domově mládeže v Hradci Králové¹⁶⁶, Marie Mráčkové o dívčí církevní škole v Karlíně¹⁶⁷ a sestry Liucia Grybaité a Jurgita Jagminaité o práci litevských salesiánek, které jsou také součástí české inspekce¹⁶⁸. U příležitosti 90 let působení salesiánů v Čechách a na Moravě jsou postupně představena nejstarší díla tak, jak historicky vznikala a vždy je publikován rozhovor s jejich současným ředitelem. Můžeme se tak setkat s rozhovory o Fryštáku¹⁶⁹, Ostravě¹⁷⁰, Praze-Kobylisích¹⁷¹, Pardubicích¹⁷² a Brně-Žabovřeskách¹⁷³.

Představení salesiánů a salesiánek

Relativně malou skupinou jsou rozhovory věnované nově jmenovaným představeným. V roce 2004 je to rozhovor s novým provinciálem salesiánů P. Františkem

¹⁵⁹ *Salesiánský magazín*, 3/11, s. 4-5.

¹⁶⁰ Tamtéž, 2/14, s. 6-7. a 1/16, s. 5.

¹⁶¹ Tamtéž, 1/17, s. 7-8.

¹⁶² Tamtéž, 3/17, s. 8.

¹⁶³ Tamtéž, 5/05, s. 6-7.

¹⁶⁴ Tamtéž, 3/07, s. 6-7.

¹⁶⁵ Tamtéž, 5/07, s. 6-7.

¹⁶⁶ Tamtéž, 1/16, s. 18-19.

¹⁶⁷ Tamtéž, 2/17, s. 6-7.

¹⁶⁸ Tamtéž, 2/16, s. 18-19.

¹⁶⁹ Tamtéž, 1/17, s. 15-17.

¹⁷⁰ Tamtéž, 2/17, s. 14-16.

¹⁷¹ Tamtéž, 3/17, s. 14-16.

¹⁷² Tamtéž, 4/17, s. 14-15.

¹⁷³ Tamtéž, 4/17, s. 16-17.

Blahou¹⁷⁴ a v roce 2009 s novou inspektorkou salesiánek Marií Tkadlecovou¹⁷⁵. S provinciálem P. Petrem Vaculíkem jsou publikovány dva rozhovory, jeden při jeho prvním jmenování v roce 2010¹⁷⁶ a druhý při jeho potvrzení ve funkci v roce 2016¹⁷⁷.

Další rozhovory

V časopise jsou i další rozhovory, které přímo nespádají to výše uvedených kategorií. Můžeme zde najít rozhovory s novici, kteří složili své první řeholní sliby. Tyto rozhovory vyšly v letech 2006¹⁷⁸, 2008¹⁷⁹, 2010¹⁸⁰, 2014¹⁸¹ a 2016¹⁸². Dále je uveřejněn rozhovor s P. Antonínem Pražanem, v té době posledním salesiánským studentem v Římě¹⁸³ a s P. Jaroslavem Novosadem o jeho díle na mapování života kardinála Štěpána Trochty¹⁸⁴. K dalším patří rozhovor s P. Vojtěchem Sivkem o návštěvě generálního domu¹⁸⁵, s P. Jaromírem Zádrapou a Pavlem Liškutinem o plánech s Velehradem v Římě¹⁸⁶ nebo o nastudování staré divadelní hry z roku 1938 P. Zdeňkem Jančaříkem¹⁸⁷. Také se můžeme setkat s rozhovorem se salesiánským spolupracovníkem Jiří Šárkou o vyléčení z těžké nemoci¹⁸⁸, kouzelníkem Františkem Starým¹⁸⁹ nebo mladým žákem Josefem Jandou, který vyhrál soutěž *Bibliónář*¹⁹⁰.

4.2.6 Reportáž

Reportáž je další z pravidelných rubrik zveřejňovaných v časopise. Můžeme se s ní setkat až na drobné výjimky od začátku vydávání v roce 2004 až do prvního čísla roku 2016. Ve většině případů se jedná o delší zprávy publikované na dvou stranách časopisu. Autoři se nejčastěji snaží seznámit čtenáře s uskutečněními akcemi dotýkajícími se salesiánské rodiny. V časopise tak najdeme reportáže z různých setkání, jako například ze

¹⁷⁴ *Salesiánský magazín*, 4/04, s. 20.

¹⁷⁵ Tamtéž, 2/09, s. 4-5.

¹⁷⁶ Tamtéž, 1/10, s. 6-7.

¹⁷⁷ Tamtéž, 3/16, s. 4.

¹⁷⁸ Tamtéž, 5/06, s. 6-7.

¹⁷⁹ Tamtéž, 5/08, s. 4-5.

¹⁸⁰ Tamtéž, 5/10, s. 4-5.

¹⁸¹ Tamtéž, 5/14, s. 6-7.

¹⁸² Tamtéž, 5/16, s. 22-23.

¹⁸³ Tamtéž, 4/07, s. 6-7.

¹⁸⁴ Tamtéž, 3/09, s. 4-5.

¹⁸⁵ Tamtéž, 6/05, s. 4-5.

¹⁸⁶ Tamtéž, 2/13, s. 4-6.

¹⁸⁷ Tamtéž, 2/12, s. 6-7.

¹⁸⁸ Tamtéž, 3/05, s. 6-7.

¹⁸⁹ Tamtéž, 4/05, s. 6-7.

¹⁹⁰ Tamtéž, 1/07, s. 6.

setkání s komunitou v Taizé¹⁹¹, z návštěvy papeže v Rakousku¹⁹² nebo světového dne mládeže v Madridu¹⁹³. Dále jsou zde zprávy z poutí a expedicí. Například salesián P. Radomír Kuchař píše své zkušenosti z pouti do španělské Compostely¹⁹⁴, Jan Kouřimský z pěší pouti do Turína¹⁹⁵ a P. Zdeněk Jančařík z cyklopouti do Číhoště.¹⁹⁶ Důležité jsou i reportáže z akcí pořádaných českými salesiány. Setkáváme se tak zejména se Dny salesiánské spirituality¹⁹⁷, pardubickým Festivalem¹⁹⁸ nebo ohlédnutím za velkými oslavami na Salesiánském Velehradě v roce 2015¹⁹⁹. Také můžeme zmínit reportáže od Bohuslava Fliedra, který píše o návštěvě Jiřího Suchého na setkání Starých pák²⁰⁰ nebo o koncertě U2 v Berlíně²⁰¹.

Dále se můžeme setkat s reportážemi z misí nebo ze zahraničních návštěv. Salesián P. Michael Martínek píše o salesiánském středisku v Guatemale a zde konaných misí mezi místními Indiány²⁰², dobrovolnicích v severním Mexiku²⁰³ a o tom, jak salesiáni zřizují vysoké školy v Latinské Americe²⁰⁴ a jak se liší od vysokých škol v České republice. Můžeme si přečíst o návštěvě cizích salesiánů a jejich mládeže u nás²⁰⁵ a o cestách našich salesiánů k jejich zahraničním bratrům, například do Itálie²⁰⁶, USA²⁰⁷ nebo Chile²⁰⁸. Řada zpráv se věnuje Indii, kde pracoval salesián P. Jan Med²⁰⁹ a dobrovolníci²¹⁰.

Autoři reportáží se věnují také samotným salesiánům a můžeme zde najít reportáže z noviciátu²¹¹, jeho stěhování z Počernic do Popradu²¹², předání funkce provinciála²¹³ a ze

¹⁹¹ *Salesiánský magazín*, 1/04, s. 4-5.

¹⁹² Tamtéž, 5/07, s. 4-5.

¹⁹³ Tamtéž, 5/11, s. 4-5.

¹⁹⁴ Tamtéž, 4/05, s. 4-5.

¹⁹⁵ Tamtéž, 5/10, s. 6-8.

¹⁹⁶ Tamtéž, 4/15, s. 14-15.

¹⁹⁷ Tamtéž, 2/05, s. 4-5 a 3/13, s. 4-5.

¹⁹⁸ Tamtéž, 3/10, s. 6-7. a 3/14, s. 12-13.

¹⁹⁹ Tamtéž, 4/15, s. 4-9.

²⁰⁰ Tamtéž, 5/15, s. 4-5.

²⁰¹ Tamtéž, 6/15, s. 4-5.

²⁰² Tamtéž, 1/07, s. 4-5.

²⁰³ Tamtéž, 2/07, s. 4-5.

²⁰⁴ Tamtéž, 4/07, s. 4-5.

²⁰⁵ Tamtéž, 3/04, s. 4-5. a 6/10, s. 4-5.

²⁰⁶ Tamtéž, 6/04, s. 4-5.

²⁰⁷ Tamtéž, 4/14, s. 4-5.

²⁰⁸ Tamtéž, 3/14, s. 6-8.

²⁰⁹ Tamtéž, 1/11, s. 6-8.

²¹⁰ Tamtéž, 1/06, s. 4-5. a 4/08, s. 4-5.

²¹¹ Tamtéž, 2/06, s. 4-5.

²¹² Tamtéž, 5/04, s. 4-5.

²¹³ Tamtéž, 1/05, s. 4-5.

zasedání provinciální²¹⁴ a generální kapituly²¹⁵. Salesián Michal Svoboda píše o setkání koadjutorů²¹⁶ a vysvětluje, že jde o salesiány laiky a jaké je jejich poslání.

Můžeme se setkat i se svědectvími, kdy Petr Popelka popisuje své zkušenosti s léčbou leukemie²¹⁷ nebo kdy táborová vedoucí píše o zasažení chlapce bleskem a jeho následném zachraňování²¹⁸.

V reportážích jsou představovány různé salesiánské aktivity a činnost středisek. Například P. Martin Jílek představuje nový salesiánský dům v Bulharsku ve Staré Zagoře²¹⁹, P. Jaroslav Vracovský školu animátorů²²⁰ a Jiří Kučera píše o otevření nového salesiánského střediska v Teplicích²²¹. Jsou zmiňovány i úspěchy, kdy Markéta Lengálová a Marie Línková dostaly ocenění za svou dobrovolnou činnost.²²²

Řada reportáží se také věnuje oslavám výročí nebo srazům. V roce 2009 se píše o vzpomínkovému setkání „Sboru u Sv. kříže“ po 40 letech²²³. V roce 2012 je uveřejněna vzpomínka na začátky vsetínské školy Integra, která slavila 20 let působení²²⁴ a o rok později čteme o oslavách 20 let salesiánů v Havířově²²⁵. Vzpomíná se ale i na osobní výročí, a to konkrétně v roce 2014 na 20 let od noviciátu u příležitosti setkání ročníku²²⁶ nebo na 100. narozeniny salesiána P. Jana Roba²²⁷. V neposlední řadě zde máme reportáž z blahorečení maďarského koadjutora Boldoga Istvána²²⁸.

4.2.7 Dopisy

Již od začátku vydávání časopisu se redakce zajímala o názor čtenářů. Proto šéfredaktor P. Zdeněk Jančařík v prvním čísle vybízí: „*Chceme s vámi také vést dialog, proto budeme uveřejňovat dopisy čtenářů, ve kterých můžete reagovat na obsah Salesiánského magazínu nebo sdělovat své názory.*“²²⁹

²¹⁴ Salesiánský magazín, 1/16, s. 4.

²¹⁵ Tamtéž, 2/14, s. 4-5.

²¹⁶ Tamtéž, 3/05, s. 4-5.

²¹⁷ Tamtéž, 2/04, s. 4-5.

²¹⁸ Tamtéž, 5/08, s. 6-8.

²¹⁹ Tamtéž, 2/08, s. 4-5.

²²⁰ Tamtéž, 3/08, s. 4-5.

²²¹ Tamtéž, 6/09, s. 4-5.

²²² Tamtéž, 6/11, s. 4-5.

²²³ Tamtéž, 4/09, s. 6-9.

²²⁴ Tamtéž, 3/12, s. 6-8.

²²⁵ Tamtéž, 4/13, s. 4-6.

²²⁶ Tamtéž, 1/14, s. 4-6.

²²⁷ Tamtéž, 5/14, s. 4-5.

²²⁸ Tamtéž, 6/13, s. 4.

²²⁹ Tamtéž, 1/04, s. 2.

Publikované dopisy jsou na různá témata a mají různou délku. Nejčastější jsou krátké dopisy od salesiánských misionářů, zejména od salesiánky Jarky Chorovské z Venezuely nebo salesiána Jana Meda z Indie. Mezi časté patří také doplnění informací publikovaných v člancích, krátké zprávičky z různých salesiánských akcí a táborů, případně svědectví o zázračné pomoci v různých situacích.

Přímo k časopisu se vyjadřuje jen zlomek uveřejněných dopisů, přičemž reakce jsou častější v prvních ročnících. Můžeme najít dopisy chválící práci redakce, nicméně největší množství dopisů je otištěno v reakci na kontroverzní témata. Zejména je to vidět v dopisech otištěných v čísle 4/09 hodnotící článek s tematikou homosexuality. Dva čtenáři chválí redakci za vynikající práci a zbývající tři kritizují článek, že autor neposuzuje danou problematiku dostatečně jako hříšnou.

4.2.8 Krátké zprávy a události

Nejvíce stran v rámci všech ročníků časopisu zabírá rubrika krátkých zpráv. V obsahu časopisu je konkrétně nazvána jako *Zajímavosti ze života církve, ze světa, misie* a můžeme se s ní setkat po celou dobu tohoto období vydávání časopisu. Obvyklý rozsah je tři strany, přičemž ten kolísá podle množství stran věnovaným ostatnímu obsahu. V roce 2017 je rozsah rubriky zkrácen z důvodu pravidelného uveřejňování článků k tématu 90. výročí příchodu salesiánů do Fryštáku a článků věnovaným salesiánkám.

Krátké zprávy se věnují aktuálním tématům a přináší čtenáři informaci o dění, kterým v předchozím období žila salesiánská rodina. Rozsah jednotlivých zpráv je různý a můžeme se setkat s velmi stručnými zprávami na několik řádků až po krátké zprávy zabírající celou stránku časopisu. Typickým rozsahem pro jednu zprávu je potom třetina až polovina stránky.

Vůbec nejčastějším tématem jsou krátké reportáže z akcí pořádaných salesiány pro mládež. Jde o různá setkání, duchovní cvičení, poutě, výlety, hudební festivaly, návštěvy světových dnů mládeže a podobně. Časté jsou reportáže z různých sportovních akcí nebo utkání s uveřejněním nejlepších účastníků. Dále se můžeme setkat se zprávami o setkání v rámci jednotlivých složek salesiánské rodiny nebo zřizovaných organizací. Píše se zde o setkání animátorů v rámci cyklů animátorské školy, setkání ředitelů středisek, bývalých Žáků Dona Boska a jiných. Nezapomíná se ani na významná výročí.

Další zprávy informují o různých novinkách v salesiánském světě, ať už jde například o nové webové stránky nebo nové role a působíště jednotlivých salesiánů. Můžeme se také setkat s informacemi o práci salesiánů v zahraničí a problémech, se kterými se potýkají.

Velkou plochu zabírají zprávy o dobrovolnictví a informace o možnostech, jak se také zapojit do salesiánského díla jako dobrovolník. To je doplněno zprávami o misijních územích, přičemž je velký důraz kladen na dobrovolnickou misijní činnost.

Na stránkách časopisu jsou publikovány i informace o projektech jednotlivých středisek a novinkách, které nabízejí. Často vidíme popis projektů společně s informací, v rámci jakého programu nebo jakým sponzorem byl projekt financován včetně příslušného poděkování.

Časopis také informuje o seminářích na různá témata spojená se salesiány, konkrétně se můžeme seznámit se semináři o komunikaci, rodině, pedagogice a dalších. Pravidelně je uveřejňována také zpráva o *Dnech salesiánské spirituality* konaných v českém i mezinárodním měříku. Dále si můžeme přečíst o konání kapitul a kongresů jednotlivých složek salesiánské rodiny.

Čtenáři jsou také informováni důležitých novinkách v salesiánském světě. Můžeme se tak setkat s novinkami v procesech blahořečení nebo svatořečení salesiánských kandidátů svatosti. Jsou otiskovány zprávy svatého otce a biskupů adresované salesiánům. Důležité jsou také informace o nových členech salesiánské rodiny. Dostáváme tak přehled o konaných slibech či svěceních. V neposlední řadě jsou pravidelně publikovány statistiky o vývoji počtu členů jednotlivých složek salesiánské rodiny.

Na rubriku krátkých zpráv navazují články informující o akcích a událostech v mírně větším rozsahu. Zde se můžeme setkat například se zprávou o založení muzea P. Ignáce Stuchlého ve Fryštáku²³⁰, putování sochy Dona Boska s jeho ostatky po střediscích a salesiánských farnostech²³¹, zprávě z celosvětového setkání mládeže v Krakově²³² a dalšími.

4.2.9 Recenze a ukázky z knih

Pravidelnou rubrikou již od začátku roku 2004 jsou recenze. Rubrika až na výjimky zabírá místo dvou stran. V roce 2004 ještě hledá svou formu, ale od roku 2005 se můžeme setkat pravidelně s jednou stranou, na které jsou krátké recenze knih, především z produkce nakladatelství Portál a na druhé je jedna či dvě delší recenze na knihu, film, koncert nebo hudební CD. Rubrika si drží své pevné místo na dvou stranách přibližně do roku 2013, kdy se pravidelnost začíná vytrácet. Tipy na knihy nakladatelství Portál

²³⁰ *Salesiánský magazín*, 5/11, s. 14-15.

²³¹ *Tamtéž*, 2/13, s. 11-15.

²³² *Tamtéž*, 5/16, s. 10-13.

nacházíme i nadále v téměř každém čísle, ale od roku 2014 jsou již recenze publikovány nepravidelně.

Další pravidelná rubrika, která dostává své místo na konci roku 2007 a pokračuje až do roku 2017 přináší ukázky z různých knih. Redakce zde uveřejňuje ukázky z literatury, která se přímo týká salesiánské rodiny nebo jejího působení. Setkáváme se tak zde zejména s pedagogickými, psychologickými, náboženskými a kulturními tématy.

4.2.10 Misie

V *Salesiánském magazínu* jsou články o misiích publikovány od začátku, ale až v roce 2010 je založena speciální rubrika věnující se misiím. V prvních dvou letech je nazvána *Domisal*, což je zkratka italského názvu *Domenica Missionaria Salesiana*, v překladu *salesiánská misijní neděle*.²³³ Od roku 2012 je již nazvána jen *Misie*.

V roce 2010 je v časopise uveden a vysvětlen význam *Domisalu*²³⁴. První ročník rubriky se tematicky věnuje Romům, salesiánské práci s nimi u nás a v Bulharsku a je uveden i portrét blahoslaveného romského mučedníka Ceferina Jiméneze Mally.²³⁵

V roce 2011 se na výzvu hlavního představeného zabývá rubrika významem dobrovolné služby v salesiánském misijním působení.²³⁶ V článcích píše autor Pavel Osoha o dobrovolnicích pracujících v salesiánských střediscích u nás i v zahraničí. Přináší zprávy ze vzdělávání budoucích dobrovolníků a jejich vyslání do vlastního misijního působiště. Zároveň apeluje na čtenáře, aby se také přihlásili jako noví dobrovolníci.

Od roku 2012 je obsah rubriky různorodý, snaží se přinášet zajímavé zprávy z misií a jak píše P. Jaroslav Vracovský: „především zapalovat naše srdce touhou *Dona Boska* přinášet Ježíše Krista každému, s kým se setkáváme.“²³⁷ Dozvíme se zde informace o působení českých salesiánů v zahraničních misiích, přípravě, vyslání a práci dobrovolníků a rozhovory s českými i zahraničními misionáři. Nemalá část rubriky je věnována představení českého salesiánského díla v Bulharsku a projektu výstavby nového kostela se školou ve Staré Zagoře²³⁸. V roce 2015 je zrekapitulováno desetileté působení organizace SADBA zajišťující české salesiánské dobrovolnické a misijní aktivity. Zároveň je zde uveden rozhovor se salesiánem P. Pavlem Ženíškem, který vystřídal ve

²³³ *Salesiánský magazín*, 1/11, s. 20.

²³⁴ Tamtéž, 1/10, s. 4-5.

²³⁵ Tamtéž, 3/10, s. 18.

²³⁶ Tamtéž, 1/11, s. 20-21.

²³⁷ Tamtéž, 1/12, s. 20-21.

²³⁸ Tamtéž, 2/14, s. 20.

funkci ředitele organizace P. Jaroslava Vracovského, který se vydal na misií do Mongolska.²³⁹ Ten po svém odjezdu začal publikovat zprávy o svých zkušenostech se svým působením v misiích. V časopise jsou dále propagovány aktivity *Dnes jím jako ...*, které přibližují život v chudých zemích, kde působí misionáři a postní kasičky, kterými mohou zejména děti přispět na salesiánské misie.

4.2.11 Salesiánská rodina

Od začátku roku 2016 dostávají své pravidelné místo v časopise dvě další hlavní větve salesiánské rodiny. Ve zmíněném roce 2016 to jsou salesiáni spolupracovníci a následující rok sestry salesiánky.

Z obsahu se dá říct, že impulsem pro věnování samostatné rubriky pro Sdružení salesiánů spolupracovníků bylo slavení jejich 140. výročí založení. V prvním čísle roku 2016 píše Jan Zindulka o založení sdružení a jeho pravidlech²⁴⁰. Ve druhém čísle popisuje začátky v Čechách a na Moravě²⁴¹ a v dalších číslech vzpomínají na začátky svého salesiánství jednotliví spolupracovníci. Rubriku dále tvoří různý obsah týkající se aktivit členů sdružení, ať už jde o různé cesty, duchovní cvičení, práci ve školství nebo přípravě snoubenců na manželství.

Témata řešená v sekci salesiánek jsou různá. Je zde představen jejich noviciát v Šamoríně²⁴², píše se zde o slavení 150 let posvěcení jejich kaple v Praze-Karlíně²⁴³, jejich práci ve zdejší církevní mateřské škole²⁴⁴, o výročí narození jejich zakladatelky Marie Dominky Mazzarelové²⁴⁵, či o zážitcích misionářky salesiánky Olgy Landrové²⁴⁶.

4.2.12 Spiritualita

Jedna z rubrik časopisu má název *Spiritualita*. V letech 2004-2006 se s ní setkáváme pravidelně. Poté je ale přerušena a články v ní jsou vydávány pouze sporadicky. Ve větším měřítku je obnovena v letech 2012 a 2017, kdy v ní vychází každý rok čtyři články.

V roce 2004 se články věnují světcům různým způsobem spojeným se salesiány a příkladům z jejich života. Začíná blahořečený čtvrtý nástupce Dona Boska Filip Rinaldi, pokračuje laický pracovník oratoře služebník Boží Atilio Giordani, argentinský salesián

²³⁹ *Salesiánský magazín*, 5/15, s. 20.

²⁴⁰ Tamtéž, 1/16, s. 6-7.

²⁴¹ Tamtéž, 2/16, s. 6-7.

²⁴² Tamtéž, 1/17, s. 10.

²⁴³ Tamtéž, 1/17, s. 11.

²⁴⁴ Tamtéž, 2/17, s. 6-7.

²⁴⁵ Tamtéž, 3/17, s. 6-7.

²⁴⁶ Tamtéž, 4/17, s. 6-7.

Artemide Zatti, zakladatel institutu sester Nejsvětějšího Srdce Ježíšova don Aloid Variara, syn posledního náčelníka kmene Araukánů ctihodný Zefirin Namuncurá a končí v tomto roce blahoslavený Albert Marvelli, v mládí spojený se salesiánskou oratoří.

V roce 2005 dostává rubrika jiný charakter. V prvním čísle se věnuje představení Kontemplativní fraternity Marie z Nazareta jako potenciální budoucí větve salesiánské rodiny. Druhé číslo se věnuje salesiánskému mučedníku P. Vojtěchu Basovníku, který zemřel jako vězeň. Od dalšího čísla se rubrika zcela mění a na žádost čtenářů přináší konkrétní rady pro růst v duchovním životě od P. Františka Míši²⁴⁷ a jako seriál pokračuje až do konce ročníku.

V následujícím roce 2006 je obsah rubriky zcela jiný. Jsou zde na pokračování publikovány dopisy od Dona Boska v překladu salesiána P. Pavla Čápa a jde tak o ucelený šestidílný seriál.

Dále vycházejí pouze jednotlivé články s velmi různorodou tematikou. Konkrétně jde o podělení se autorů o jejich duchovní zážitky, vzpomínky inspirující osobnosti, hesla hlavního představeného či vzpomínku Benedikta XVI. na svatého Josefa Cafassa²⁴⁸.

V roce 2012 je rámci tříleté přípravy na dvousetleté výročí narození Dona Boska obnoven seriálový charakter této rubriky. Píše se zde postupně ve čtyřech dílech o okolnostech, které ovlivnily Dona Boska v jeho směřování.²⁴⁹ Na tento seriál pak navazuje jeden článek publikovaný v následujícím roce o úctě Dona Boska k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu.

V roce 2017 vyšly v této rubrice čtyři nesourodé články. Píše se zde o svatých Františku Saleském a Dominiku Saviovi a jsou zde publikovány dva články k zamyšlení od Bruna Ferrera a Richarda Rohra.

4.2.13 Svatost

Podobné téma jako rubrika *Spiritualita* mají i články nadepsané jako *Svatost*. Zde se můžeme setkat především s životopisy lidí, kteří aktuálně procházeli různými milníky v rámci procesu blahořečení a svatořečení či žili v pověsti svatosti.

Nejprve je to v roce 2004 zpráva o tom, že jsou nově blahořečení tři členové a příznivci salesiánského díla – polský princ a kněz ovlivněný Donem Boskem Augustion Czartoryski, španělská salesiánka Eusebia Palomino a salesiánská spolupracovnice

²⁴⁷ *Salesiánský magazín*, 3/05, s. 8.

²⁴⁸ Tamtéž, 4/10, s. 10.

²⁴⁹ Tamtéž, 1/12, s. 8.

Alexandra da Costa. Všichni zemřeli po příkladném křesťanském životě, který chtěli obětovat za druhé.²⁵⁰

Ve stejném roce zde nalezneme i tři stránky o svatých pro dnešní dobu. P. Jaroslav Kopecký a P. Pavel Čáp zde píše o zavražděném dobrovolníkovi OSN jménem Sean Devereux, popraveném italském vojákově Salvu D'Acquistovi vedoucím příkladný křesťanský život a chlapci z Don Boskovy oratoře Dominiku Saviovi. Na těchto svatých autoři ukazují, jak bychom ideálně měli žít i my.²⁵¹ V dalších letech pak můžeme nalézt i další články o svatých a o příbězích obrácení.

Autoři se v této rubrice věnují i českému kandidátu blahořečení a prvnímu českému salesiánovi P. Ignáci Stuchlému. V roce 2014 je zejména představen aktuální průběh procesu blahořečení²⁵². Ten je také pokryt v řadě dalších článků v jiných rubrikách.

Můžeme najít i články o slovenském salesiánovi P. Titu Zemanovi, který byl v roce 2010 jmenován Služebníkem Božím²⁵³ a v roce 2017 blahořečen²⁵⁴. Tématem je i salesián P. Vojtěch Basovník, který byl umučen v komunistickém vězení²⁵⁵.

4.2.14 Historie

Na začátku roku 2005 je skromně odstartována fotosoutěž za účelem poznávat osoby na historických fotografiích. V prvním čísle je pouze publikována malá nevýrazná fotografie s výzvou o napsání jmen osob. V následujících číslech již ale rubrika dostává větší a pravidelný prostor a také jsou otiskovány fotografie ve větší kvalitě. Vždy jsou zopakovány fotografie z minulého čísla s uvedenými známými jmény a také publikována fotografie jako hádanka pro příští číslo. Tato rubrika vychází na stránkách časopisu do konce roku 2007, kdy potichu zaniká.

V průběhu let jsou také publikovány seriály reagující na různá výročí. Od začátku roku 2006 je to seriál *Salesiáni jsou u nás už 80 let*, který krátce a v pěti dílech přibližuje historii salesiánů u nás od jejich příchodu až do roku 1989. Seriál je zakončen šestým dílem, kde přibližuje působení salesiánů na příkladu jednotlivých osobností. V roce 2009 je zveřejněn seriál o působení salesiánů v Brně u příležitosti 70 let jejich příchodu do tohoto města. Můžeme si přečíst historii tohoto díla od příchodu P. Františka Lepaříka do Brna

²⁵⁰ *Salesiánský magazín*, 2/04, s. 17.

²⁵¹ Tamtéž, 3/04, s. 18-20.

²⁵² Tamtéž, 1/14, s. 7-9.

²⁵³ Tamtéž, 2/10, s. 20-21.

²⁵⁴ Tamtéž, 5/17, s. 14.

²⁵⁵ Tamtéž, 2/05, s. 8. a 5/15, s. 14.

až po vznik nového střediska v Brně-Líšni. V roce 2015 a 2016 se pak můžeme setkat s devítidílným cyklem *Staříček míří k blahořečení*²⁵⁶, kdy P. Petr Zelinka otiskuje různé dopisy P. Ignáce Stuchlého za účelem přiblížení jeho života.

V časopise je pak publikována řada dalších článků, které připomínají historii salesiánů u nás. Jde například o článek *Školské sestry ve Fryštáku*²⁵⁷ pojednávající o tom, jaký byl vývoj prvního domu, ve kterém se u nás salesiáni usídlili. Můžeme se také setkat s dopisy a vzpomínkami dalších známých českých salesiánských osobností nebo s historickými fotografiemi Dona Boska.

4.2.15 Další rubriky

Zde uvádíme další rubriky obsažené v časopise, které jsou buď menšího rozsahu nebo neprochází větším vývojem.

Zamyšlení

V časopise můžeme dva seriály nadepsané k *zamyšlení*. V roce 2015 napsal salesián P. Antonín Nevola pět článků na různá pedagogická a výchovná témata – o úspěchu, konfliktních situacích, vnitřní disciplíně, paměti a uměním být tátou. V roce 2016 navazuje P. Vojtěch Sivek sérií čtyř článků na téma chvály a vztahu mezi rodiči a dětmi.

Média a mediální výchova

V roce 2016 vzniká nová rubrika s názvem *Mediální výchova*. Ta přináší postřehy především z virtuálního on-line světa a seznamuje čtenáře s jeho úskalími, ale zároveň radí, jak využívat moderní techniku k usnadnění života a kde hledat zdroje informací.

90. výročí příchodu salesiánů do Fryštáku

Speciální rubrika o celkovém rozsahu 17 stran se v rámci ročníku 2017 věnuje 90. výročí příchodu salesiánů do Fryštáku. V prvním čísle je nejprve čtenářům představen, jak vypadal život v salesiánském ústavu těsně po zahájení jeho činnosti²⁵⁸. Jak již zmiňujeme v kapitole o rozhovorech, následuje představení jednotlivých nejstarších středisek pomocí rozhovorů s jejich řediteli o jejich současné činnosti. Rubrika je pak zakončena článkem, který se věnuje návštěvě hlavního představeného salesiánů u nás²⁵⁹.

²⁵⁶ Od čtvrtého dílu přejmenovaném na *Dopisy Ignáce Stuchlého*.

²⁵⁷ *Salesiánský magazín*, 3/08, s. 12.

²⁵⁸ Tamtéž, 1/17 s. 14.

²⁵⁹ Tamtéž, 5/17, s. 7-10.

Inzerce

Jelikož je časopis placený z darů čtenářů, neobsahuje inzerci pro účely zaplacení nákladů spojených s jeho vydáváním. Inzerce jako taková je přítomna, ale vždy je zaměřena na různé projekty salesiánů u nás. Můžeme se tak setkat s reklamou na kurzy, vzdělávání, časopisy nebo akce. Nejčastěji jsou reklamy zaměřeny na salesiánskou vyšší odbornou školu JABOK a pravidelně je k časopisu přiložen katalog knih nakladatelství Portál.

Blahopřání a vzpomínky na zemřelé

Pravidelná rubrika, která je zveřejněna v každém čísle kromě posledního v roce 2011, je věnována blahopřáním jubilantům z řad salesiánů a salesiánek. U některých je pro připomenutí přiložena i jejich aktuální fotografie.

V časopise jsou také otištěny zprávy se vzpomínkami na zemřelé v poslední době. U některých významných osobností jsou při této příležitosti publikovány rozsáhlejší články, které přibližují podrobněji jejich život. Můžeme se tak setkat s články o českém salesiánském misionáři v Indii P. Janu Medovi²⁶⁰ nebo bývalých salesiánských inspektorech P. Františku Míšovi²⁶¹, P. Karlu Tinkovi²⁶² a P. Ladislavu Vikovi²⁶³. Rozsáhlé články jsou také věnovány salesiánovi P. Václavu Filipcovi²⁶⁴ a vzpomínce na výročí 40 let od úmrtí kardinála Štěpána Trochty²⁶⁵.

Testy a křížovky

V letech 2004 až 2009 jsou na stránkách časopisu otiskovány různé testy, na kterých si čtenář může vyhodnotit jaká je jeho osobnost. Testy jsou přetiskovány z různých knih, které vydávalo nakladatelství Portál. Celkem vyšlo 18 takových testů, ve většině případů na jednu stránku, v jednom případě na dvě.

Křížovky o ceny jsou publikovány pravidelně v každém čísle časopisu kromě čísla 2/11 a posledních čísel v každém ročníku. Ze správných odpovědí bylo vždy vylosováno 10 výherců.

²⁶⁰ *Salesiánský magazín*, 2/11, s. 17-21.

²⁶¹ *Tamtéž*, 2/05, s. 18-21.

²⁶² *Tamtéž*, 1/12, s. 14-15.

²⁶³ *Tamtéž*, 4/11, s. 13-15.

²⁶⁴ *Tamtéž*, 3/11, s. 13-15.

²⁶⁵ *Tamtéž*, 2/14, s. 16-19.

5 Salesiánský magazín 2018-2022

Na začátku roku 2018 prodělal *Salesiánský magazín* velkou změnu týkající se grafické podoby, rozsahu i publikovaných článků. V rozhovoru z roku 2022 vyzdvihuje šéfredaktor P. Zdeněk Jančařík tuto změnu jako zásadní a hodnotí ji jako nejvíce povedenou za celou dobu jeho působení v čele časopisu. Jako hlavní motivaci uvádí zaostalost konceptu ve srovnání i s méně důležitými časopisy.²⁶⁶

5.1 Grafická podoba Salesiánského magazínu

Zcela přepracována je grafická podoba a časopis dostává větší formát. Fotografie na úvodní straně je zvětšena a nápis *Salesiánský magazín* se stává její součástí. Poslední stranu pak ve velké většině případů zabírá reklama na některý salesiánský projekt nebo akci. Prostřední dvoustrana je pravidelně využívána pro uveřejnění velké fotografie nebo grafiky. Druhá strana s obsahem časopisu a slovem šéfredaktora dostává hravější barevný vzhled, kdy je plocha s bílým pozadím zcela minimalizována. Barvy nejsou statické, ale v každém čísle se mění.

Zatímco v předchozí verzi byla grafika všech vnitřních stran jednotná, nová verze se snaží o co největší pestrost. Jednotlivé strany mají různou barvu pozadí, tvar a umístění nadpisů. Velkou změnou je práce s fotografiemi, které nově nejsou pouhým doplňkem, ale hrají aktivní roli v celkovém vzhledu jednotlivých stránek. Barevnost stránky je často určována barvami na hlavní fotografii. Pro zvýraznění osobností podílejících se na časopisu, je u většiny článků umístěna kruhová fotografie autora. Články jsou zároveň označeny jedním slovem označující rubriku, do které patří – např. *Impulz*, *Rozhovor*, a další. Grafika působí celkově modernějším dojmem a není jednotvárná.

5.2 Obsah Salesiánského magazínu

První obsahovou změnou je rozšíření počtu stran běžného vydání časopisu z 28 na 32. Zkrácené šesté číslo je v prvním ročníku rozšířeno nejprve z 12 stran na 20 a od roku 2019 je dále rozšířeno na 24 stran a na tomto počtu zůstává i v dalších letech.

V rámci přerodu časopisu je dokončeno i rozbití pevné struktury čísla, které pozvolna probíhá v předchozích letech. Časopis se tak definitivně dostává z podoby, kdy jeho obsah určuje pevná struktura a články mají obdobný rozsah a umístění v různých číslech. Nově

²⁶⁶ *Salesiánský magazín*, 3/22, s. 16-19.

se rozsah a umístění jednotlivých kategorií v každém čísle dynamicky mění, což souvisí i s tím, že je nyní daleko složitější články zařadit do přesných kategorií.

Obsah čísla je nyní daleko více diktován samotnými členy redakce zodpovědnými za jednotlivé části časopisu. Hlavními součástmi většiny čísel jsou články týkající salesiánů spolupracovníků, sester salesiánek, misí a dobrovolnictví. Pravidelné místo zde zabírá dětská rubrika a velké množství rozhovorů v různých rubrikách.

5.2.1 Editorial

Editorial navazuje ve stejné formě a na stejném místě na *Slovo redakce* z předchozí grafické úpravy časopisu. Ve většině případů jde o krátký článek šéfredaktora v podobě fejetonu. Hned v prvním čísle komentuje šéfredaktor nový formát a grafiku. Od třetího čísla v roce 2020 se až do konce roku 2021 mění zaměření editoriale, který se až na jednu výjimku věnuje především okolnostem a problémům života v době pandemie. Na začátku roku 2022 můžeme sledovat návrat k původnímu vyznění editoriale. Přičemž v dalším čísle následuje reakce na konflikt na Ukrajině a organizaci potřebné pomoci.

Ve třetím čísle roku 2022 pak čteme rozloučení šéfredaktora P. Zdeňka Jančaříka se svojí pozicí a poděkování všem spolupracovníkům a čtenářům. Od dalšího čísla píše úvodníky nový šéfredaktor Jan Kvapil. Jeho styl je popisnější. Více se věnuje své práci v salesiánských médiích, případně představení obsahu aktuálního čísla.

5.2.2 Úvodník

I v letech 2018 až 2022 je na třetích stranách časopisu zveřejněn úvodník. Ve většině případů je napsán hlavním představeným salesiánů Ángelem Fernándezem Artimem. První výjimkou je prázdninový úvodník v roce 2018 napsaný zástupcem českého provinciála P. Vojtěchem Sivkem o důležitosti získání občasného odstavu od pracovních povinností, doplněný krátkým podnětem P. Marka Váchy o kráse božího stvoření. V posledním čísle tohoto roku píše český provinciál P. Petrem Vaculíkem o daru naděje. Dále v pátém čísle roku 2020 píše úvodník jeho následovník P. Martin Hobza na téma štěstí a tento rok uzavírá P. Pavel Ženíšek úvodníkem o tom, že se nemáme vracet myšlenkami v čas zpět, ale máme se snažit utvářet současnou podobu světa. V roce 2022 pak provinciál uvádí nový školní rok, zmiňuje mladé salesiány a povzbuzuje, že nemáme mít starosti, protože důležité věci vždy vznikaly nenápadně a v nelehkých podmínkách. Tento rok uzavírá inspektorka salesiánek Zdeňka Švédová svým pojednáním o dárkách během Vánoc.

Úvodníky hlavního představeného se věnují různým tématům. Nejčastěji píše o zážitcích z působení salesiánů v chudých oblastech. Dále se věnuje duchovním impulsům a darům plynoucím ze vztahu k Bohu. Několikrát také píše o svědectví mladých lidí v salesiánském prostředí a o odkazu sv. Dona Boska a sv. Františka Saleského. Zmiňuje příklad mladého salesiánského mučedníka Akaše Bašíra, studenta z Pákistánu²⁶⁷ a píše o svatořečení koadjutora Artemida Zatiho²⁶⁸. V neposlední řadě reaguje i na současné události, konkrétně na válku na Ukrajině a uprchlickou krizi²⁶⁹.

5.2.3 Misie, dobrovolnictví a Bulharsko

Nejrozsáhlejší rubrika v časopise se věnuje misiím, dobrovolnické činnosti a práci českých salesiánů v Bulharsku.

Největší sourodý celek v rámci rubriky je publikován u výročí 25 let působení salesiánů v Bulharsku. Začíná na konci roku 2018 a pokračuje v následujícím roce. Celkem se můžeme setkat se šestidílným seriálem, kdy v prvních pěti dílech nalezneme rozhovory s jednotlivými členy bulharské komunity salesiánů. V posledním díle jsou pak představeni dva noví misionáři, kteří do Bulharska přijeli z Argentiny a Guatemaly. S těmi je pak veden rozhovor v půlce roku 2020.²⁷⁰ Další rozhovor o Bulharsku, tentokrát mimo tento celek, poskytl P. Martin Jílek, kde mluví o díle ve Staré Zagoře²⁷¹

Velkým tématem je dobrovolnictví a s ním související články. Stávající dobrovolníci zde píšou o zkušenostech s jejich prací doma i v misiích. Můžeme si zde přečíst zprávy o přípravných setkáních dobrovolníků i o akcích zaměřených na bývalé dobrovolníky. Velký prostor je věnován zvyšování povědomosti o misijních oblastech především každoročními programy v rámci cyklu *Dnes jím jako...*

Objevuje se zde také projekt *Adoptuj misionáře*, jehož cílem je zaplacení mezd misionářů zejména v Bulharsku poté, co přestali být placeni z prostředků jednotlivých biskupství. Další formou reklamy a podpory jsou adventní pokladničky a kalendáře, které slouží jako podpora misijních sbírek a pro každodenní připomenutí jejich existence.

V neposlední řadě jsou publikovány také články o dalších misiích. P. Jaroslav Vracovský píše o své činnosti v Mongolsku²⁷² a setkáme se s řadou článků vzpomínajících

²⁶⁷ *Salesiánský magazín*, 5/11, s. 3.

²⁶⁸ Tamtéž, 3/22, s. 3.

²⁶⁹ Tamtéž, 2/22, s. 3.

²⁷⁰ Tamtéž, 3/20, s. 24-25.

²⁷¹ Tamtéž, 4/22, s. 19-21.

²⁷² Tamtéž, 5/22, s. 22-24.

na působení P. Jana Meda v Indii. Tomu je v roce 2021 u příležitosti 10 let výročí úmrtí věnována celá vzpomínková akce *Rok s Janem Medem*.

5.2.4 Salesiánská rodina

Salesiáni spolupracovníci

Rozsahem druhá největší rubrika v tomto období je věnována salesiánům spolupracovníkům a je přítomna pravidelně téměř v každém čísle. Úplně chybí pouze dvakrát, a to v letech 2019 a 2022. V posledním čísle v roce 2018 je nahrazena rozhovorem s nově zvoleným koordinátorem salesiánů spolupracovníků Janem Macounem²⁷³ a ve třetím čísle roku 2022 reportáží ze Dnů salesiánské spirituality, kterých se zúčastnili především salesiáni spolupracovníci²⁷⁴.

Za období můžeme napočítat 32 samostatných článků v této rubrice. Autorem převážné většiny z nich je salesián spolupracovník Jan Zindulka. Nejčastěji se setkáme s rozhovory s různými členy sdružení a představení jejich práce nebo životních příběhu. Většinou jde o přímou práci v pomáhajících profesích nebo výchovu dětí, ale můžeme se setkat i s rozhovorem s ředitelem Základní školy Integra²⁷⁵ nebo děkanem Stavební fakulty ČVUT²⁷⁶.

Celkem pětkrát se setkáváme se zprávami o slibech nových salesiánů spolupracovníků. Ti jsou zároveň krátce představeni. Speciální příležitost nastala v roce 2018, kdy sliby salesiánů spolupracovníků skládala skupina diecézních kněží.²⁷⁷

Tyto pravidelnější formáty jsou doplněny jednorázovými články. Najdeme zde představení nové provinciální rady²⁷⁸, jáhnů v řadách spolupracovníků²⁷⁹, vzpomínku na zemřelého²⁸⁰ a představení spolupracovníků v procesu svatořečení. Také se setkáme s reflexemi na duchovní cvičení a se zprávami s různých akcí.

Salesiánky

Další pravidelná rubrika je věnována sestrám salesiánkám. V každém ročníku v ní najdeme pět článků. Ty můžeme rozdělit do několika skupin. Jenda je zaměřena na

²⁷³ *Salesiánský magazín*, 6/18, s. 6-7.

²⁷⁴ Tamtéž, 3/22, s. 4-5.

²⁷⁵ Tamtéž, 2/21, s. 2-6.

²⁷⁶ Tamtéž, 6/21, s. 4-7.

²⁷⁷ Tamtéž, 2/18, s. 6-7.

²⁷⁸ Tamtéž, 4/21, s. 7.

²⁷⁹ Tamtéž, 4/19, s. 4-6. a 5/19, s. 4-7.

²⁸⁰ Tamtéž, 4/20, s. 4-5.

představené salesiánek a zprávy z kapitul. Nejprve Helena Křenková představuje generální a inspektoriální kapitolu a témata, která se na nich řeší²⁸¹. Dále jsou publikovány články s vizitorkou místní inspektorie a dvěma inspektorkami při příležitosti jejich střídání na přelomu let 2020 a 2021. Na konci roku 2021 se ve dvou číslech setkáme s články ohledně právě proběhlé generální kapituly společně s dojmy českých zástupkyň.

Další skupinou jsou články zaměřené na významné životní milníky a představení českých salesiánek. Třikrát si přečteme o prvních nebo věčných slibech mladých salesiánek. Píše se zde o zvláštním případě sestry Věrky Gajdůškové, která se po přerušení po letech znovu vrátila do noviciátu.²⁸² Dále je zde uveřejněn rozhovor s devadesátiletou sestrou Věrou Orlovou²⁸³ a další články u příležitosti čtyřicátého výročí českých salesiánek a 150 let od založení institutu.

Řada článků popisuje činnost salesiánek v jejich různých působištích v Česku. Tři články se věnují zvláštnostem v práci, které sestrám přinesla pandemie a třikrát se také dočteme o působení sester v misiích.

Salesiáni a Volontarie Dona Boska

Samostatná rubrika je věnována i salesiánům. Na rozdíl od rubrik věnovaným salesiánům spolupracovníkům a sestrám salesiánkám je ale méně rozsáhlá. Důvodem je především to, že články o salesiánech jsou rozmístěny i do většiny ostatních rubrik.

V této rubrice najdeme především zprávy o noviciátě a salesiánských studentech. Jsou zde krátce představeni jednotliví mladí salesiáni a s některými z nich je veden rozhovor. V roce 2022 si zde můžeme přečíst reportáž ze svěcení salesiána P. Vlastíka Vajd'áka.²⁸⁴ Z jiných témat se rubrika věnuje salesiánské kapitule a tomu, jak salesiáni fungovali během času pandemie, jak se přizpůsobili a jaké nové prostředky využívali.

Dva články jsou během let věnovány i Sekulárnímu institutu Volontarií Dona Boska. V prvním se píše o jejich generálním shromáždění v Itálii²⁸⁵ a ve druhém si můžeme přečíst reportáž o životě těchto skrytých sester²⁸⁶.

²⁸¹ *Salesiánský magazín*, 2/19, s. 4-5.

²⁸² *Tamtéž*, 1/22, s. 5-6.

²⁸³ *Tamtéž*, 1/19, s. 12-13.

²⁸⁴ *Tamtéž*, 5/22, s. 18-19.

²⁸⁵ *Tamtéž*, 2/19, s. 6.

²⁸⁶ *Tamtéž*, 3/22, s. 26-28.

5.2.5 Rozhovor

Rozhovory zabírají rozsáhlou plochu časopisu. Na rozdíl od předchozí grafické úpravy jsou ale hojně rozloženy i do ostatních rubrik. Celkově se můžeme za období setkat s přibližně 85²⁸⁷ velkými rozhovory. Rozhovorů nezařazených do jiných kategorií nalezneme 25. Nejvíce, a to konkrétně 11, jich najdeme v roce 2020. Naopak v letech 2018 a 2021 jsou publikovány vždy pouze dva rozhovory.

Čtyřikrát se setkáme s rozhovorem o vedení provincie. Na přelomu let 2019 a 2020 čteme rozhovory s odcházejícím²⁸⁸ a novým provinciálem²⁸⁹. Dále zde patří rozhovor s ekonomem Michalem Svobodou²⁹⁰ a moderátorem provinciální kapituly P. Petrem Boštíkem²⁹¹ o směřování salesiánů. Ve stejném počtu zde najdeme také rozhovory se salesiánskými studenty. Ať už s českými nebo s chorvatským studentem v Turíně Marko Mazulem Majičem, který opustil dráhu nadějného fotbalisty a stal se salesiánem²⁹².

Stejně jako v minulém formátu je i zde publikován rozhovor s P. Václavem Klementem o salesiánech ve světě²⁹³. Také se setkáme s působením salesiánů z původně misijních oblastí. Pomalu se mění role a Evropa potřebuje misionáře z těchto zemí, kde je dnes více povolání. Konkrétně je zde publikován rozhovor s kamerunským salesiánem působícím v Rakousku.²⁹⁴

V roce 2020 najdeme dva rozhovory s dobrovolníky v salesiánských dílech a představení činnosti salesiánů ve střediscích v Českých Budějovicích²⁹⁵ a v Teplicích²⁹⁶. O rok později jsou publikovány rozhovory o dvou mediálních projektech – o Teplických komentářích od P. Michaela Martinka²⁹⁷ a o Žabovřeském rozmlouvání od P. Zdeňka Jančaříka²⁹⁸. První vznikl v době lockdownu jako reakce na snížení možností komunikace a druhý se transformoval z místní besedy na online projekt.

²⁸⁷ Jde o přibližný počet rozsáhlejších rozhovorů. Některé články jsou tvořeny kombinací rozhovoru a volného textu, a proto může počet kolísat podle zvolených kritérií.

²⁸⁸ *Salesiánský magazín*, 6/19, s. 8-11.

²⁸⁹ Tamtéž, 1/20, s. 6-7.

²⁹⁰ Tamtéž, 5/20, s. 20-21.

²⁹¹ Tamtéž, 1/22, s. 14-15.

²⁹² Tamtéž, 1/20, s. 12-13.

²⁹³ Tamtéž, 1/19, s. 22-23.

²⁹⁴ Tamtéž, 2/19, s. 10-12.

²⁹⁵ Tamtéž, 3/20, s. 12-14.

²⁹⁶ Tamtéž, 4/20, s. 8-9.

²⁹⁷ Tamtéž, 2/21, s. 8-9.

²⁹⁸ Tamtéž, 3/21, s. 10-11.

Setkáme se zde s rozhovorem o procesu blahořečení P. Ignáce Stuchlého²⁹⁹, s pamětníkem založení brněnské oratoře³⁰⁰ a několika dalšími rozhovory se zajímavými osobnostmi. Ve třetím čísle roku 2022 pak P. Zdeněk Jančařík u příležitosti vystřídání v roli šéfredaktora shrnuje své zkušenosti s dlouholetým vedením *Salesiánského magazínu*.³⁰¹

Další dva rozhovory jsou nadepsány nadpisem *Osobnost*. V prvním odpovídá na otázky salesián P. Pavel Ženíšek, který se stal členem misijního týmu salesiánů v Římě.³⁰² Druhým je přetištěný rozhovor ze serveru Aktuálně.cz s P. Ladislavem Heryánem o tom, že Česko není ateistická země, a že víra se formuje po celý život.³⁰³

Formou rozhovoru je vysvětlen i postup, jakým salesiáni řeší nahlášené případy sexuálního zneužívání. Na otázky odpovídá salesián P. Vojtěch Sivek, který má tuto problematiku u salesiánů na starosti.³⁰⁴

5.2.6 Reportáž

Samostatná rubrika reportáží v nové podobě časopisu dlouho chybí a je obnovena až po příchodu redaktora Jana Kvapila do redakce. V roce 2021 připravil sérii článků z různých oblastí působení salesiánů mezi mládeží na periferii. Začíná konceptem Otevřených klubů v Českých Budějovicích, pokračuje doprovázením mladých lidí z ústavů nebo pěstounské péče v Centru Don Bosco v Pardubicích, prací salesiánů s Romy v Ostravě a nízkoprahovým klubem Vrtule v Praze. Seriál končí návštěvou věznice Bělušice a ukázkou práce vězeňského kaplana. Cílem celého seriálu je ukázat náročnou a hodnotnou práci salesiánské rodiny a její profesionální úroveň.³⁰⁵

Rok 2022 začíná zcela v jiném stylu a představuje značku kávy DIBOSCO, která se snaží o férové zacházení s producenty kávových zrn. V dalším čísle následuje vynucená změna a věnuje se pomoci českých salesiánů Ukrajině prostřednictvím jejich polských spolubratří. Toto téma zůstává aktuální i v následujícím čísle, kde přináší rozhovor s ukrajinskou psychologkou, v současné době pracující ve středisku v Českých Budějovicích, a diskutuje situaci a možnosti pomoci ukrajinským dětem. Do konce roku

²⁹⁹ *Salesiánský magazín*, 4/18, s. 12-13.

³⁰⁰ Tamtéž, 3/19, s. 8-10.

³⁰¹ Tamtéž, 3/22, s. 16-19.

³⁰² Tamtéž, 4/20, s. 18-20.

³⁰³ Tamtéž, 2/21, s. 14-16.

³⁰⁴ Tamtéž, 1/21, s. 18-20.

³⁰⁵ Tamtéž, 6/21, s. 16-17.

pak zveřejňuje další dvě rozsáhlé reportáže – o práci salesiánů ve Staré Zagoře v Bulharsku a činnosti Kontemplativní Fraternity Panny Marie z Nazareta.

5.2.7 Akce, události a zprávy

V časopise se můžeme setkat se třemi většími rubrikami, které dohromady přinášejí články s informacemi ze salesiánského světa. Dá se říci, že nahrazují rubriku *Krátké zprávy* z minulého období časopisu. Můžeme zde ale sledovat zásadní proměnu. V prvním ročníku se ještě nachází v jakémsi přechodu, ale dále je změna více patrná. V rámci rozsahu jednotlivých čísel zabírají tyto rubriky daleko méně stránek a většina zpráv je naopak delší, než tomu bylo v minulosti. Zpráv, které jsou kratší než na jednu stranu, je naprosté minimum. Pokud by byla zpráva příliš krátká, je hojně doplněna fotografiemi.

Tematicky se zprávy věnují představení nové činnosti salesiánů, například zřízení nového domova mládeže a komunity v Kroměříži nebo otevření nového učňovského oboru ve škole salesiánek v Praze-Karlíně. Můžeme zde najít zprávy ze svěcení mladých salesiánů, procesů svatořečení, z kongresů a kapitul a z činnosti jednotlivých středisek a sympatizantů díla.

5.2.8 Výchova

Na rubriku *Vychovávej jako Don Bosco* navazuje rubrika *Výchova*. Jako taková ale nevydrží v časopisu příliš dlouho. V roce 2018 je publikováno šest článků, kdy polovina je psána přímo pro magazín a další jsou přetištěny z knih nebo cizojazyčného *Salesiánského magazínu*. Zabývají se výchovou, nebezpečím vyhoření vychovatelů a tím, jak oslovit mladé lidi. V roce 2019 je pak otištěno dlouhé pojednání biskupa Tomáše Holuba o mládeži a sexualitě³⁰⁶ a od salesiána P. Michala Kaplánka o možnostech, jak otevřít církev mladým³⁰⁷. Dále již články v rubrice nevycházejí.

5.2.9 Spiritualita, svědectví, hesla hlavního představeného

V každém ročníku se můžeme pravidelně setkávat s heslem hlavního představeného, tzv. *Strennou*, které bývá doplněno velkou ilustrační grafikou. Několikrát se můžeme také setkat s listem papeže Františka určeného salesiánům nebo mládeži.

³⁰⁶ *Salesiánský magazín*, 1/19, s. 6-8.

³⁰⁷ Tamtéž, 4/19, s. 12-13.

V časopise si dále můžeme několikrát přečíst různá svědectví z náboženského života. Ať už jde o život v exotických či nebezpečných místech nebo o zkušenostech s řeholním životem.

V průběhu let jsou také publikovány fejetony, duchovní impulzy a slova k zamyšlení od různých autorů. Setkáme se zde s texty P. Marka Váchy, salesiánů P. Ladislava Heryána a P. Michaela Martinka, salesiána spolupracovníka Josefa Hese, salesiánských studentů a mnoha dalších. Je zde také přetisknuto několik krátkých článků o křesťanském životě z knih vydaných nakladatelstvím Portál nebo z jiných jazykových mutací *Salesiánského magazínu*. Forma článků je různá, ale nepozorujeme zde žádný seriál nebo čtení na pokračování jako v minulých letech.

5.2.10 Pro děti

Rozsáhlou součástí časopisu jsou, především kvůli své pravidelnosti, *Stránky myšky Elišky*. Jde o přílohu pro nejmenší děti, která se objevuje ve všech číslech kromě prvního a vždy je uvedena na dvou stranách. Tématem je zde vždy nějaká ctnost, které se věnuje krátký příběh, malý úkol a komiks. Koncept stránek je jednotný a zůstává zcela nezměněn až do konce roku 2019. Poté se jen drobně mění grafika komiksu a jednotlivá vydání již nejsou číslována a nadepsána ctností, které se věnují. Celková koncepce ale zůstává nezměněna po celou dobu vydávání časopisu.

5.2.11 Křížovka a Hádanky Dona Foresty

I v nové grafické podobě se můžeme setkat s pravidelnými křížovkami. Jsou otiskovány v každém čísle a opět je vylosováno deset výherců z těch, kteří zaslali správně vyluštěnou tajenku na adresu redakce.

Novinkou v roce 2021 je seriál *Hádanky Dona Foresty* od Jana Zindulky, který přináší v každém čísle logickou hádanku. Vzorové řešení je pak vždy publikováno v následujícím čísle. Hádanky jsou motivované salesiánskou a misijní tematikou. Celkem vyšlo sedm dílů tohoto seriálu.

5.2.12 Média

Nadále pokračuje i rubrika zaměřená na média a mediální výchovu. Snaží se působit pozitivně a informativně. Autoři zde seznamují čtenáře se světem médií, na co si dávat pozor a jak vybírat informace, které z mediálního prostoru přijímají. Informují o falešných zprávách a dávají rady, jak je rozpoznat. Upozorňují na nebezpečí sociálních sítí, jaké druhy problémů se zde nacházejí a jak se jim vyvarovat. Dávají příklad, jak pracovat

s médií v rodině, aby neměly špatný vliv na výchovu dětí a radí, jak se vyhnout závislostem na komunikačních prostředcích. Z ostatních témat jsou zde také představeny nové webové stránky salesiánů, kurz Mediální školy a různé podcasty z katolického i nekatolického prostředí.

5.2.13 Recenze a ukázky z knih

Na rozdíl od minulé podoby časopisu zde není pravidelné místo pro recenze a zprávy z kultury. Můžeme se s nimi setkat pouze příležitostně. Také zde již není pravidelná rubrika představující knihy z nakladatelství Portál. Z výjimek se zde můžeme setkat s představením nového filmu o Štěpánu Trochtovi *Tíha oběti* a s několika úryvky z knih, především salesiánských a spřízněných autorů. V časopise se tak píše například o několika knihách šéfredaktora P. Zdeňka Jančaříka a salesiána P. Ladislava Heryána.

5.2.14 Vzpomínky a výročí

I v tomto období se v časopise nachází pravidelná rubrika se seznamem a fotografiemi salesiánů a salesiánek, kteří slaví životní jubilea. Také se můžeme setkat i s portréty nedávno zesnulých členů salesiánské rodiny.

Z delších a důležitějších článků o zemřelých je v roce 2018 publikován článek o nejstarším českém salesiánovi P. Janu Robovi³⁰⁸ a o koadjutorovi Janu Rychlém³⁰⁹. V roce 2019 zde najdeme zprávu a fotografie z pohřbu bývalého provinciála P. Jana Komárka ve Zlíně³¹⁰ a v roce 2021 čteme článek o dalším zemřelém bývalém provinciálovi P. Benno Beneši³¹¹ a o sestře salesiánce Marii Mráčkové, která podlehla koronaviru³¹². Několik vzpomínek je ve více číslech v roce 2022 věnováno zemřelým salesiánům P. Emilovi Matušů a P. Jaroslavu Mikešovi.

V časopise se dále nachází vzpomínkové články publikované v rámci různých výročí. Jmenujme především článek o vydaném sborníku ke 150. narozeninám P. Ignáce Stuchlého³¹³ a článek věnující se jeho prohlášení za ctihodného³¹⁴. Také zde můžeme najít připomínku kardinála Štěpána Trochty u příležitosti vydání knihy o jeho životě.³¹⁵

³⁰⁸ *Salesiánský magazín*, 1/18, s. 28-29.

³⁰⁹ *Tamtéž*, 3/18, s. 26-27.

³¹⁰ *Tamtéž*, 4/19, s. 26-27.

³¹¹ *Tamtéž*, 2/21, s. 26-27.

³¹² *Tamtéž*, 2/21, s. 30-31.

³¹³ *Tamtéž*, 2/19, s. 8-9.

³¹⁴ *Tamtéž*, 6/19, s. 15.

³¹⁵ *Tamtéž*, 3/21, s. 12-15.

6 Vývoj časopisu a jeho proměna v čase

Primární úlohou oficiálního salesiánského propagačního časopisu za celou dobu jeho existence je přinášet informace o salesiánském díle jeho podporovatelům, ukazovat že činnost salesiánů je užitečná, a že dává smysl ji i nadále podporovat. S tím, jak se vyvíjela celá společnost a tím i skupina podporovatelů, se měnil i styl, jakým časopis komunikuje se svými čtenáři.

Období do roku 1940

Jak píšeme podrobněji ve své bakalářské práci³¹⁶, první ročníky časopisu se zaměřovaly především na katolíky, kterým vadila prohlubující se sekularizace a odklon společnosti od katolické církve. V časopise tak bylo často zdůrazňováno, že hlavním cílem salesiánů a Dona Boska je spása co nejvíce duší. Vzhledem k tomu, že české dílo bylo zpočátku zcela nepatrné, ukazovali autoři správnost salesiánských myšlenek na úspěších salesiánského přístupu v zahraničí. Psali o výsledcích výchovy a množství duchovních povolání, které vznikly na základě salesiánské výchovy. Zázračnost a správnost díla potvrzovali autoři také texty od církevních autorit a častým publikováním textů o zázracích, které se staly za života Dona Boska a později na jeho přímluvu. Důležitost salesiánského díla ukazovali autoři již od počátku i na misiích, kde v přímém porovnání ukazovali, že salesiánští misionáři jsou úspěšnější než jiní. Hlavní zprávou časopisu v prvních letech tak bylo, že je povinností čtenářů přispět na činnost salesiánů, protože to je nejlepší způsob, jak zajistit spásu co největšího množství duší.

Zprávy o činnosti českých salesiánů byly zpočátku velmi stručné a omezovaly se především na různé církevní svátky, slavnosti, procesí a průběh studia. Autoři chtěli především přesvědčit čtenáře, že i u nás jde o spásu duší na prvním místě a studenti jsou vychováni jako vzoroví katolíci. To bylo způsobeno i tím, že důraz v prvním působišti salesiánů byl především na výchovu chudých chlapců na kněze-salesiány. Čtenáři a podporovatelé byli ujišťováni, že salesiáni a jejich studenti žijí v naprosté chudobě a skromnosti a všechny dary jsou účelně využity.

K méně duchovním a zbožným tématům se autoři začali věnovat až v okamžiku, kdy začala stavba nových salesiánských středisek v Ostravě, Praze, Brně a Pardubicích. Důležitým tématem se tak staly informace o budování těchto nových působišť a zdejších

³¹⁶ GÖRIG, J.: *Počátky tiskové prezentace českého salesiánského díla ve třicátých letech 20. století*. s. 49-52.

salesiánských aktivitách. Až do konce roku 1940 informovali autoři o salesiánské činnosti a budoucích plánech. Z publikovaných článků nic nenasvědčovalo blízkému přerušení vydávání časopisu. Zákaz vydávání byl pro salesiány téměř fatální, protože je připravil o komunikační kanál s jejich podporovateli a v konečném důsledky o hlavní zdroj financí. Nicméně salesiánský historik P. Oldřich Med hodnotil tuto situaci i pozitivně, protože salesiáni nebyli nuceni publikovat žádné texty pochlebující Říši.³¹⁷

Poválečné období

Jelikož byl věstník první z činností, která byla salesiánům zakázána a poslední z těch, která byla obnovena, nesetkáme se v něm se žádnými negativními zprávami spojenými s válkou. Naopak hned v prvním poválečném čísle autoři reportovali, že počet ústavů se rozrostl ze 4 před válkou na 10 v roce 1947.³¹⁸ Hlavním tématem se staly zprávy z československých salesiánských ústavů, působení salesiánů u nás a jak mohou salesiáni pomoci státu v poválečné situaci. Formou se časopis příliš nelišil od svých předválečných ročníků, a i vzhledem ke stejné redakci můžeme tato dvě období považovat za jednotlý celek.

Salesiánští spolupracovníci

Již od počátku vydávání časopisu autoři propagovali možnost připojení se k salesiánským spolupracovníkům. Sdružení spolupracovníků bylo vždy popisováno jako jistá forma terciálního řádu salesiánů založená přímo Donem Boskem, jehož hlavním spojovatelem byl právě věstník. Autoři inzerovali, že připojit se ke spolupracovníkům může téměř každý sympatizant salesiánů nad 16 let. Hlavní motivací byla řada duchovních výhod přislíbená papežem, zejména plnomocné a částečné odpustky při pomodlení se určitých modliteb. Pro stání se spolupracovníkem se stačilo zapsat u některého ze salesiánských ústavů a člen nebyl k ničemu zavázán.

Vzhledem k tomu, že časopis byl u nás v době komunismu zakázán, nemůžeme sledovat změnu, kdy se na základě výsledků druhého vatikánského koncilu takhle volnější forma salesiánských spolupracovníků proměnila v čistější formu terciálního řádu s vlastními sliby, jak je tomu v současné době. V *Salesiánské rodině* v roce 1991 tak již čteme o salesiánských spolupracovnících jako o této nové formě.³¹⁹

³¹⁷ MED, Oldřich: *Kniha víry*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1968. s. 103.

³¹⁸ *Salesiánský věstník*, roč. 1947, s. 4.

³¹⁹ *Salesiánská rodina*, 1/91, s. 8.

Obnovení vydávání časopisu po roce 1989

Situace po obnovení časopisu v roce 1991 byla zásadně jiná než v roce 1947. Jelikož byly salesiánské domy po mnoho desetiletí využívány jinými institucemi, trvalo jejich navrácení mnohem delší dobu než v roce 1947. Z toho důvodu obývali salesiáni v době zahájení vydávání časopisu pouze jeden objekt z původních jedenácti zabavených. Trvalo také jistou dobu, než jednotliví salesiáni opustili svá civilní zaměstnání nebo působení v diecézích, kterým se věnovali v době totality. Zároveň probíhal názorový střet mezi staršími a mladšími salesiány o dalším směřování kongregace.

Starší generace vzpomínala na svou přísnou výchovu v salesiánských ústavech ve 30. a 40. letech a chtěla ji obnovit. Mladší byli formováni tajně a chtěli se více přizpůsobit novým podmínkám. Navzájem si vyčítali zbytečný sentiment nebo naopak neúctu k základním principům.³²⁰ Z těchto důvodů bylo obnovování původních děl pozvolné a v obsahu časopisu nezabíralo příliš velké místo. Velký důraz a rozsah byl naopak kladen na příklady z minulosti. Proto se můžeme setkat s výše zmíněnými seriály o P. Antonínu Dvořákovi, P. Ignáci Stuchlém a kardinálu Štěpánu Trochtovi. Na ně pak navázala publikace kroniky provincie. Témata odpovídající starší generaci salesiánů tak byla přítomná především v těchto historických seriálech, článcích inspektora P. Vika a úvodních šéfredaktora P. Kopeckého. Můžeme říct, že z počátku byla většina prostoru v časopisu věnována této starší generaci. Nejvíce je to vidět na článcích inspektora P. Vika, který psal o nutnosti práce s mládeží od malička a organizování jejího volného času tak, aby nedošla k duchovní zkáze.³²¹ Použitý slovník zde byl zcela shodný s věstníkem ve 30. letech. Boj o spásu duší byl ústředním tématem pro salesiány i nadále, ale dále v budoucnosti se s ním už nesetkáváme takto napřímo.

Pozvolné zvýšení orientace na témata mladší generace salesiánů můžeme pozorovat v kombinaci několika faktorů – příchodu provinciála P. Beneše v roce 1993, začátku publikování zpráv ze života provincie v roce 1994 a častějším uveřejňováním rozhovorů se salesiány a spolupracovníky zodpovědnými za nově budovaná díla. Témata týkající se salesiánské historie ale stále zaujímal podstatné místo v časopise.

³²⁰ *Salesiánská rodina*, 1/92, s. 7-9.

³²¹ *Tamtéž*, 1/92, s. 3-4.

S ukončením publikování kroniky salesiánské provincie jako seriálu na pokračování na konci roku 1997 a příchodem provinciála P. Komárka v roce 1999, pak historická témata téměř zmizela a časopis je jim věnoval pouze při významných výročích.

Přejmenování časopisu a jeho větší orientace na veřejnost

Jak uvádíme výše, v roce 2004 byl časopis přejmenován a dostal nového šéfredaktora a redaktora. Na konkrétní důvodu změn vzpomínal s odstupem času v roce 2022 nový šéfredaktor P. Jančařík následovně: *„Salesiánská rodina měla svůj specifický obsah, redaktory a byla kvalitní. Vlád’a Kopřiva, který časopis dělal, ho dělal poctivě, co se týká salesiánské historie, rozhovorů se staršími salesiány a exallievi. Ale přece jenom časopis neměl tu šíři, nebyl tam moc zastoupen misijní svět, kultura, média, SADBA teprve začínala a magazín byl trošku zahleděný do minulosti. Myslím, že ani ta černobílá barva tomu neprospívala. Provinciál tehdy naznal, že by magazín potřeboval kvalitativní skok, a já jsem to tlačil také. Především v tom smyslu, abychom šli do barvy, aby konečně skončily „totalitní časy“ v tom, že děláme jen takový věstník pro úzký okruh čtenářů.“*³²² Novým hlavním cílem časopisu tedy bylo podávat informaci o činnosti salesiánů v podobě stravitelné pro širokou veřejnost.

Kromě výše zmíněného bylo další zásadní novinkou, že časopis dostal naprosto rigidní strukturu, která určovala jeho přesnou podobu. Tu bylo nutné pro každé číslo naplnit obsahem a redakce tak měla jasno, jaký obsah musí doručit. Cíleně si zde nenechávala příliš velký prostor pro improvizaci a situaci si usnadňovala řadou seriálů, kdy bylo na několik čísel dopředu jasné, jak bude část obsahu časopisu vypadat. Tato pevná struktura vydržela až do roku 2010. S odstupem času je zajímavé sledovat, co redakci vedlo k tomu, že byla tato struktura postupně nabourávána, až přestala určovat obsah časopisu a ten byl namísto toho později určen skupinou spolupracovníků redakce, kteří byli zodpovědní za jednotlivé části časopisu. Evidentní hnací silou změn byla různá výročí nebo jiné příležitosti. Můžeme zde identifikovat následující mezníky:

- V roce 2010 byly publikovány články o DOMISALu 2010, na základě kterých vznikla nová pravidelná rubrika věnovaná misiím a organizaci SADBA. Ta si zároveň vzala tyto stránky na starosti. Jako vedlejší efekt se rozpadla pravidelná rubrika *Téma* na konkrétnější drobnější útvary.

³²² *Salesiánský magazín*, 3/22, s. 16-17.

- V roce 2016 u příležitosti 140. výročí založení salesiánů spolupracovníků vznikla nová rubrika spravovaná spolupracovníkem Janem Zindulkou přinášející pravidelné informace o spolupracovnících.
- V roce 2017 vznikla nová rubrika spravovaná salesiánkami. Zároveň byl po celý rok publikován seriál k 90. letům výročí salesiánů. To v podstatě dokončilo přeměnu původní struktury časopisu díky značnému omezení volných stránek pro další rubriky.

Změn již bylo příliš mnoho, a proto je přirozené, že v roce 2018 můžeme pozorovat větší změnu v koncepci časopisu.

Modernizace časopisu v roce 2018

Kromě velké modernizace grafiky můžeme v roce 2018 pozorovat i řadu obsahových změn. Hlavním motivem bylo vystoupení z anonymity autorů jednotlivých článků. Vzhledem k tomu, že v nové podobě měl téměř každý článek jiného autora, dávalo smysl, aby u každého z nich byla uvedena i jeho fotografie se jménem. Čtenář si tak hned mohl spojit článek s konkrétní osobou. Tím se časopis a obecně salesiáni snažili o to stát se osobnějším. Ze stejného důvodu začalo být uveřejňováno i daleko více rozhovorů³²³. Čtenáři si tak mohli lépe představit, kdo je zodpovědný za jednotlivá představovaná díla nebo události. Zároveň měl časopis ambici představit nakolik kompetentní lidi jsou součástí salesiánské rodiny. K tomu také sloužila nově obnovená rubrika reportáže, která se od roku 2021 zabývala významnými salesiánskými projekty. Jako přizpůsobení moderní době a rozšíření cílové skupiny můžeme vnímat i zavedení nové rubriky pro nejmenší děti s názvem *Stránky myšky Elišky*.

Také byl zásadně zvětšen počet stran časopisu. Důvodem nebyly jenom nové rubriky, ale i zlepšení grafiky a čitelnosti jednotlivých článků. Přibyly a zvětšily se fotografie a zásadně vzrostla pozornost věnovaná vizuální stránce. Krátké zprávy, tolik běžné v předchozích etapách časopisu, v podstatě vymizely. Většina publikovaných zpráv zabírala alespoň jednu stránku a pokud obsahovala málo textu, byla o to více doplněna fotografiemi.

Zprávy o misiích se v drtivé většině soustředily na dvě témata – působení salesiánů v Bulharsku a vysílání dobrovolníků do různých částí světa organizací SADBA. Ve zprávách byl často představován příběh jednotlivých dobrovolníků a časopis se obecně

³²³ Přibližně třikrát více než v předchozím období.

snáží získat nové zájemce o dobrovolnickou činnost. Většina proseb o příspěvky byla také přítomna v člancích od organizace SADBA a týkala se především podpory dobrovolnictví a projektu „Adoptuj misionáře“ pro zaplacení mezd misionářů zejména v Bulharsku. Nebylo tomu tak, že by ostatní prosby o dary zcela zmizely, ale oproti misijním byl jejich počet minimální. Zajímavostí také je, že dříve časté slovo *dobrodinec*, které najdeme jako označení podporovatelů salesiánského díla ve všech etapách vydávání časopisu, se po roce 2018 téměř nepoužívalo. Může to být způsobeno i tím, že před tímto milníkem ve vydávání časopisu se přesunula zodpovědnost za psaní článků o výběru darů od salesiána ekonoma provincie na zaměstnance fundraisera. Také můžeme pozorovat změnu od aktivního prosení o dary k děkování za už poskytnuté dary a skrytou podprahovou prosbu o dary nové.

Závěr

Oficiální propagační časopis byl pro české salesiány vždy důležitým prostředkem pro komunikaci s jejich podporovateli. Jeho styl a řešená témata se ale pochopitelně zásadně měnily podle aktuálních okolností doby a potřeb samotných salesiánů.

Nejdůležitějším cílem časopisu po jeho založení v roce 1930 bylo co nejvíce rozšířit povědomí o českém salesiánském díle mezi relevantní veřejností, získat vhodné chlapce pro výchovu co největšího množství českých salesiánů a motivovat dárce k posílání potřebných finančních prostředků pro zajištění chodu prvního a výstavby dalších ústavů. Vzhledem k poslání a cíli salesiánů, vytyčeném již zakladatelem Donem Boskem, a dobové situaci v Československu, se nemůžeme divit, že první témata byla zaměřena na vymezení se vůči sekularizující se společnosti a boji za záchranu duší. Styl byl velmi agitační a z dnešního pohledu až nepřijatelný, ale v tehdejší době evidentně dobře fungoval. To potvrzuje i to, že salesiáni označili zakázání věstníku v roce 1940 jako jeden z hlavních důvodů zásadního snížení množství obdržených finančních darů. V letech 1947-48 pak časopis pokračoval v obdobné formě jako v předchozích letech.

Po obnovení časopisu v roce 1989 se hlavní témata časopisu proměnila. Vzhledem ke sporům starší a mladší generace salesiánů můžeme jako hlavní témata označit hledání identity a směru, jakým se mají salesiáni nadále ubírat. Časopis se tak více zaměřil dovnitř salesiánské rodiny, o čemž svědčí i jeho tehdejší název *Salesiánská rodina*. V této době se rozhodně nesetkáváme s agitačními články jako v minulém období, které by se snažily radikálně přesvědčovat nové čtenáře k podpoře díla. Časopis cílil evidentně na podporovatele a členy salesiánské rodiny, kteří se se salesiány setkali jinde nebo v minulosti. Tato forma evidentně zůstala déle, než bylo nutné, protože výše zmíněné spory ustaly mnohem dříve, než nastala provinciálem navržená změna formátu.

Od roku 2004 se autoři snažili daleko více přizpůsobit čtenáři a hledali, jakým způsobem zpřístupnit časopis širšímu publiku. Přidali tak i například stránky s pravidelnou rubrikou pro děti, která může být důvodem, proč časopis začít odebírat. V průběhu času autoři přibližovali čtenářům činnost jednotlivých salesiánských středisek a různých větví salesiánské rodiny. Stále větší důraz kladli na ukázání výsledků salesiánské práce a výchovy. Byla představována jednotlivá díla a jejich profesionální úroveň.

Když porovnáme, jak vypadal časopis *Bl. Jan Bosko* v roce 1930 a *Salesiánský magazín* v roce 2022, tak téměř nemůžeme poznat, že jde o stejný časopis. Tak jako se proměnila

doba, tak se proměnil i časopis. Nejzásadnější rozdíl, který zde vnímáme je radikalita jazyka a obecně i práce salesiánů. Na začátku byla duchovní stránka věci vždy přítomna na prvním místě. Dnes je cílem, když to dovedeme do extrému, především poskytnutí profesionálních služeb co největšímu množství lidí. Duchovní stránka je přítomna, mluví se o ní, ale skoro až nenápadně. Skoro máme pocit, že pokud by někomu zmínka o Bohu a víře mohla vadit, tak ji raději vynecháme. I v nedávných číslech *Salesiánského magazínu* si můžeme o tomto tématu přečíst. Ve dvou nezávislých rozhovorech zde chorvatský salesián³²⁴ a český trapista³²⁵ zmiňují, že jejich komunity mají, na rozdíl od českých salesiánů, relativně velké množství nových povolání. Velkým rozdílem je to, že jejich vztah k víře a Bohu je daleko radikálnější a viditelnější než náš a než jsme zvyklí. Rozhodně nechceme tvrdit, že snaha o přizpůsobení se co největšímu cílovému publiku je na škodu, ale je vhodné se zamyslet, jak daleko lze uhnout, abychom neztratili původní směr.

³²⁴ *Salesiánský magazín*, 1/20, s. 12-13.

³²⁵ Tamtéž, 2/20, s. 20-21.

Seznam pramenů a literatury

Prameny

Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930-1936.

Salesiánský věstník, roč. 1937-1940.

Salesiánský věstník, roč. 1947-1948.

Salesiánská rodina, roč. 1991-2003.

Salesiánský magazín, roč. 2004-2022.

Literatura

GÖRIG, Jan. *Počátky tiskové prezentace českého salesiánského díla ve třicátých letech 20. století*. Olomouc, 2020. bakalářská práce (Bc.). UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. Cyrilometodějská teologická fakulta.

KOPECKÝ, Jaroslav: *Než všechno zapomenu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2022. 175 s. ISBN 978-80-262-1922-4.

KOPŘIVA, Vladimír (ed.): *Malé stádce*. 1. vyd. Praha: Portál, 2015. 208 s. ISBN 978-80-262-0967-6.

KŘÍŽKOVÁ, Marie Rút: *Kniha víry, naděje a lásky: 70 let působení salesiánů v Čechách a na Moravě*. 1. vyd. Praha: Portál, 1996. 248 s. ISBN 80-7178-122-3.

MED, Oldřich: *Český Don Bosko. Životopis P. Ignáce Stuchlého*. 1. vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1992. 138 s.

MED, Oldřich: *Kniha naděje. Díl 1*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1994. 157 s.

MED, Oldřich: *Kniha víry*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1968. 139 s.

MED, Oldřich: *Životopisné paměti P. Ignáce Stuchlého. Díl 1*. Pro vnitřní potřebu salesiánské rodiny, 1989. 252 s.

MED, Oldřich: *Životopisné paměti P. Ignáce Stuchlého. Díl 2*. Pro vnitřní potřebu salesiánské rodiny, 1989. 255 s.

MED, Oldřich: *Životopisné paměti P. Ignáce Stuchlého. Díl 3*. Pro vnitřní potřebu salesiánské rodiny, 1989. 269 s.

PLANITA, Josef M. – SVOBODA, Michal: *Životní příběh salesiána koadjutora Františka Hlaváče*. Pro vnitřní potřebu SDB. 24 s.

SCHIÉLÉ, Robert: *Don Bosco*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 95 s. ISBN 80-7178-196-7.

TOPINKA, Josef: *Kniha naděje. Díl 2*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1994. 136 s.

ZELINKA, Petr. (ed.): *Český Don Bosco*. 1. vyd. Praha: Portál, 2019. 96 s. ISBN 978-80-262-1554-7.

ZELINKA, Petr. *Salesiáni Dona Boska – moderní řeholní kongregace v sekulární společnosti první Československé republiky (1918-1938)*. Olomouc, 2019. disertační práce (Ph.D.). UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. Filozofická fakulta.

Internetové zdroje

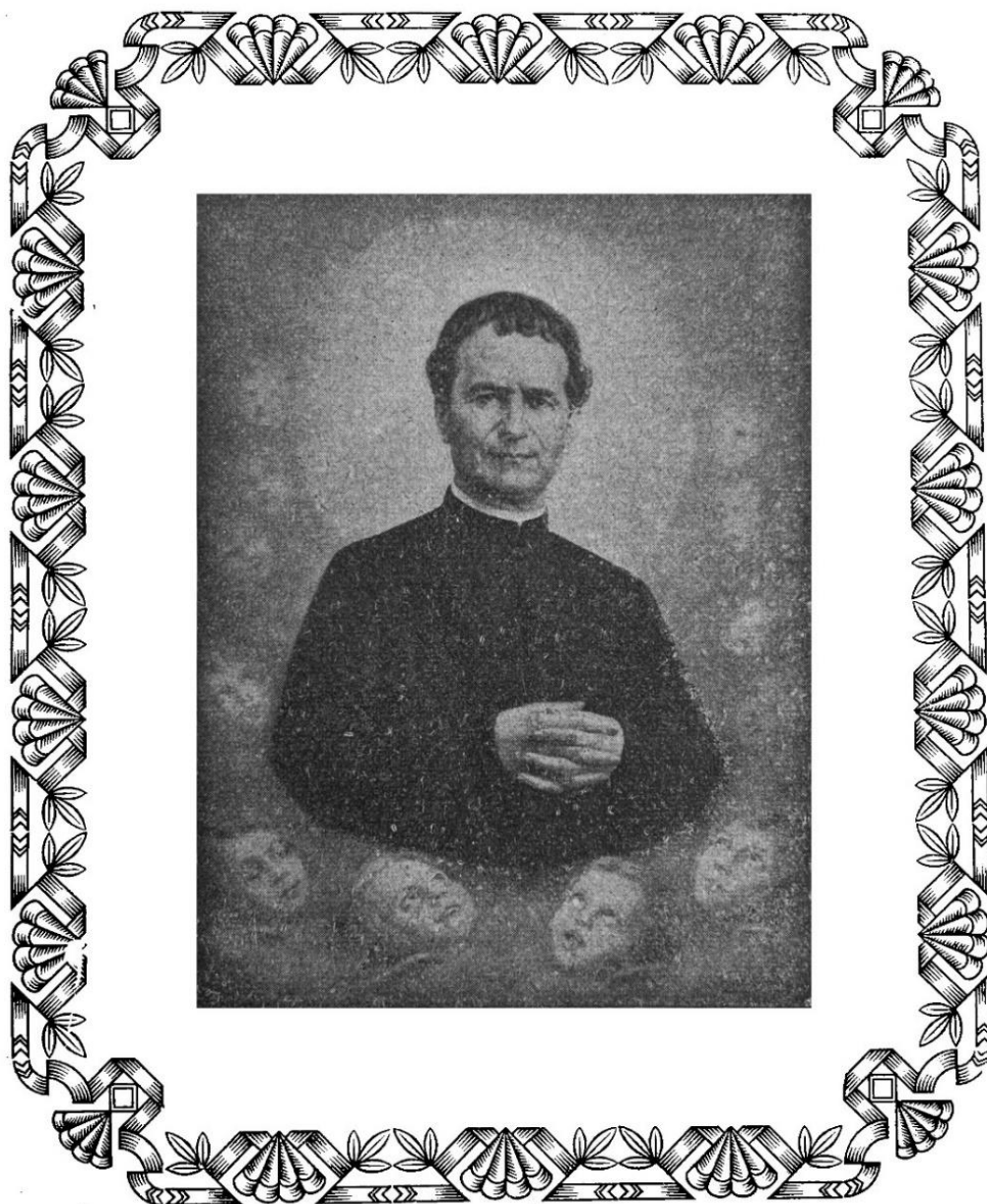
Salesians, Who are we. Dostupné na: https://www.sdb.org/en/Who_are_we/ [cit. 11. 4. 2023].

Bollettino Salesiano Agosto 1877. Dostupné na: <https://bollettinosalesiano.it/archivio/1877/187700.htm> [cit. 11. 4. 2023]

Přílohy

Obrazové materiály

VĚSTNÍK ČESKÉHO SALESIÁNSKÉHO DÍLA
BL. JAN BOSKO

Fryšták u Holešova

Leden-únor 1930

Titulní strana věstníku, ročník 1930

LEDEN
1939
Ročník X.
Číslo 1.

Titulní strana věstníku, ročník 1939

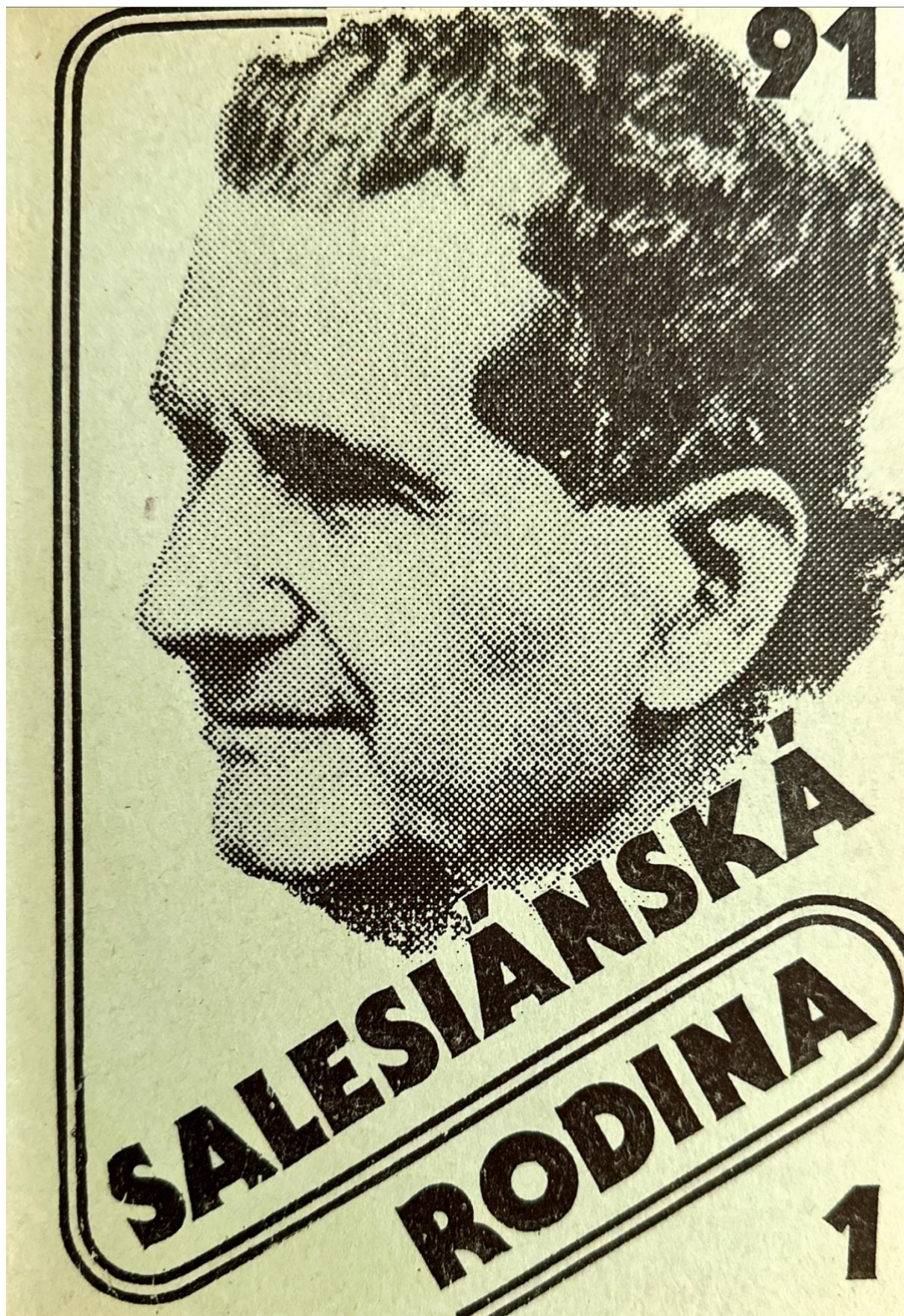
Salesiánský věstník

Roč. XIII., č. 1

Leden 1948

Titulní strana věstníku, ročník 1948

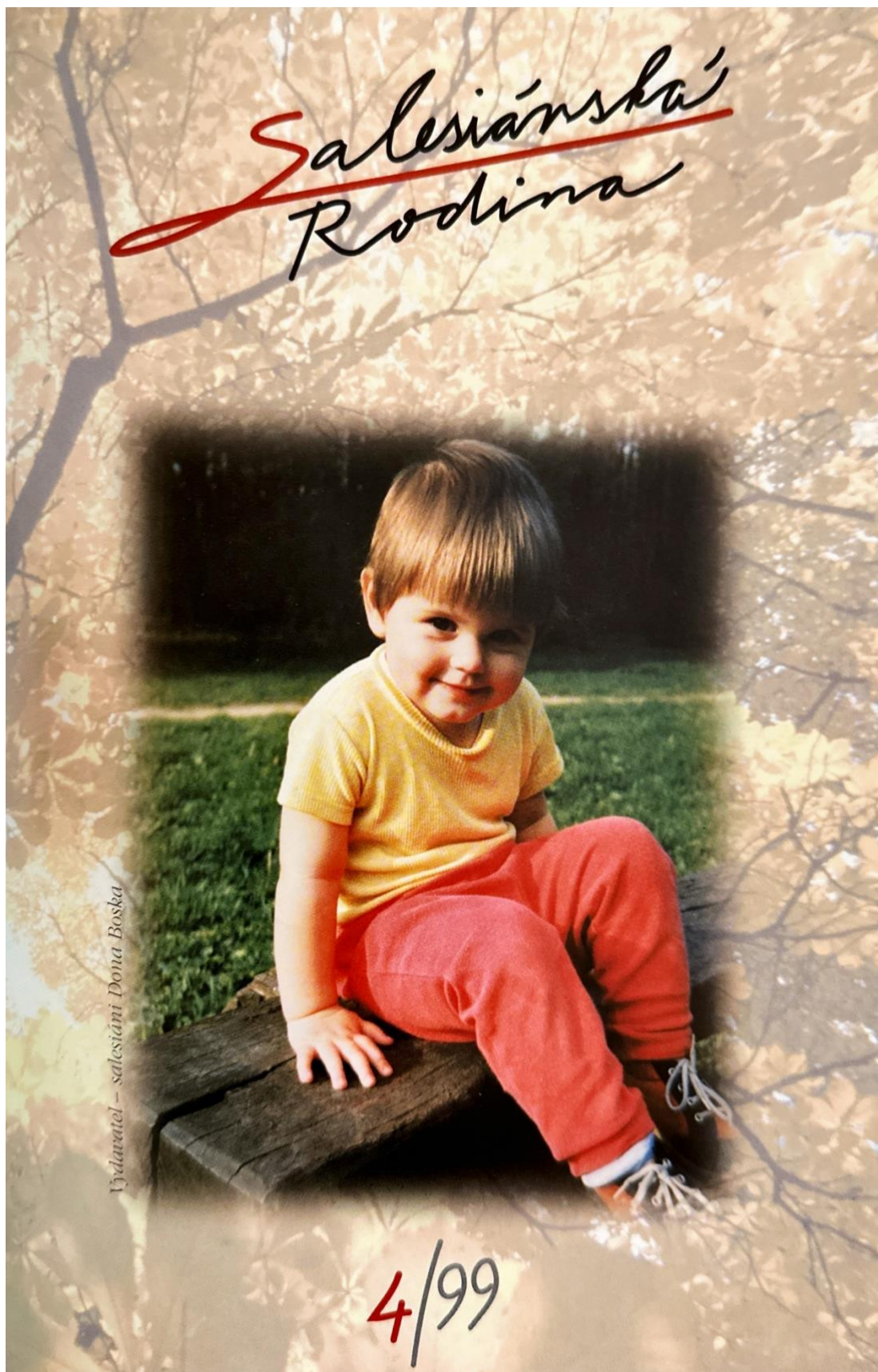

Titulní strana Salesiánské rodiny, ročník 1991

Salesiánská rodina 93

Titulní strana Salesiánské rodiny, ročník 1993

Titulní strana Salesiánské rodiny, ročník 1999

salesiánský magazín

1
2006

Kdyby žil
Don Bosco
v současnosti,
jistě by měl
televizní stanici,
říká P. Leoš
Ryška, SDB

Bono o Bonovi

Desatero ukázněnosti

Jak vedeme naše děti k víře

Maskův memoriál pošesté

Test

středisko odpovídá
mým představám: je tmavé,
neútluné, ale sympatické

Titulní strana Salesiánského magazínu, ročník 2006

1/2020

salesiánský magazín

rozhovor

Z fotbalového
nebe do noviciátu

Novým provinciálem bude Martin Hobza

Marko Mazul Majic

Titulní strana Salesiánského magazínu, ročník 2020